

DE

DELAVSKA ENOTNOST

11. JULIJA 1970 — ŠT. 27 — L. XXVII

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O ZASLUŽKU NAJMANJ 800 DINARJEV ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

Tovarna Zmaj Ljubljana: »Vsakomur vsaj 900 dinarjev«

V ljubljanski tovarni baterij »Zmaj« od letošnjega maja dalje nihče ne zasluži manj kot 800 dinarjev mesečno. Od avgusta naprej: najnižji zaslužek 900 dinarjev, ki pa je po njihovem mišljenju še vedno nizek glede na sedanjo raven življenjskih stroškov

Kakor je znano, so se slovenski sindikati na svoji zadnji konferenci med drugim zavzeli za to, da bi vsi zaposleni v naši republici morali prejemati vsaj po 800 dinarjev mesečnega zaslužka za normalno delo, opravljeno v rednem delovnem času.

Z željo, da bi ugotovili, kako se uresničuje to priporočilo in zahteva sindikatov, bomo v naslednjih mesecih

obiskali večje število dobro in slabše »stoječih« kolektivov raznih dejavnosti ter poizvedeli za njihova htenja, namerne in seveda tudi za konkretna ukrepanja, ki naj njihovim delavcem zagotovijo vsaj navedeni najmanjši zaslužek.

Naše popotovanje po stopinjah priporočila sindikatov začenjamo z obiskom v ljubljanski tovarni baterij »ZMAJ«.

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGES, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

NAŠA SERIJA SESTAVKOV NA TEMO: SPREMEMBE KREDITNO-MONETARNEGA IN BANČNEGA SISTEMA

Kaj pa zakonodaja?

Zakaj je potrebno, da bi določena pooblastila v zvezi z urejanjem problematike kreditno-monetarnega in bančnega sistema prenesli v pristojnost republik?

Po ustavi SFRJ med drugim sodi v pristojnost federacije tudi sprejemanje popolnih zakonov o denarju in drugih plačilnih sredstvih, o kreditnem in bančnem poslovanju, o plačilnem prometu itd. Posamezna vprašanja s teh področij lahko republike samostojno urejajo le v primeru da, ne obstaja ustreznih zvezni zakon ali če jim zvezni zakon izrecno naloži tudi to pristojnost.

Kako je glede vsega tega v praksi? Nemara prav zato, ker ima zakon o bankah in kreditnih poslih kot najvažnejši predpis za urejanje zadev z navedenih področij značaj popolnega zveznega zakona, so pooblastila, ki

jih daje republikam, v bistvu le formalnega značaja.

Republike prav gotovo niso zainteresirane, da bi predpisovale strožje pogoje za poslovanje bank na svojem območju, kakor pa so predpisani z zveznim zakonom. Na osnovi zveznega zakona namreč to smejo storiti. Z druge strani in glede na veljavno zakonodajo pa republike nimajo toliko samostojnosti, da bi docela samostojno urejale v večjem obsegu vse tiste zadeve, ki so zanje kakorkoli specifične, oziroma glede katerih toga zvezna zakonodaja predstavlja oviro pri nadaljnjem izgrajevanju bančnega in kreditno-monetarnega sistema.

Da je temu res tako, si oglejmo nekaj pristojnosti z navede-

Statistiki so izračunali, da se v gospodarskem življenju najhitreje spreminja raven osebnih dohodkov. Mesečni prejemki zaposlenih naraščajo namreč bolj kot proizvodnja, cene, življenjski stroški in proizvodnost dela. Mirne vesti lahko trdimo, da izplačila, ki presegajo povečanje produktivnosti dela, že netižno inflacijo.

Lani je znašalo povečanje osebnih dohodkov 15,1%, a za letošnje leto vse kaže, da bo to povečanje večje. Prva dva meseca je bilo takšno kot lani, namreč po 15%, v marcu se je razlika dvignila na 17% (lani, marca na 16% v primerjavi s istim mesecem leto prej), aprila pa na 19% (lani aprila 17%). Letos osebni dohodki torej hitreje naraščajo, kakor tudi cene in živ-

Nagla rast

ljenjski stroški, proizvodnja pa ne, kajti ta raste letos bolj umirjeno kot lani.

V naši republici je težnja po povečevanju osebnih dohodkov enaka kot v vsej državi; povsod so odstotki povečanja isti.

Od meseca do meseca se povečujejo tudi razlike v izplačilih: januarja so bili osebni dohodki za 152 dinarjev nad lanskim januarjem, aprila pa že za 214 dinarjev. Največje povečanje je bilo od marca na april, namreč za 72 dinarjev ali za 5,8%, kar je dokaj velik skok v enem mesecu!

Podrobnejši podatki po gospodarskih panogah in dejavnostih kažejo, da je bilo marca že sedem panog, kjer je znašalo povprečje osebnih dohodkov več kot 2000 dinarjev. Kakor vedno je na prvem mestu projektiranje z 2771 dinarji, nato pridejo filmska industrija in banke. Projektiranje je na prvem mestu tudi v zveznem merilu. Najslabši pa so osebni dohodki, kot vedno, v tekstilni industriji — 960 dinarjev — in to je obenem tudi edina panoga s povprečjem pod tisoč dinarjev. Na drugem mestu po najnižjih osebnih dohodkih so gradnje, na tretjem kmetijstvo — torej običajni vrstni red.

Tekstilna industrija ima najnižje osebne dohodke tudi v vsej državi.

Ce pogledamo, kakšna je razlika povečevanja osebnih dohodkov v enem letu, to je od marca 1969 na marec 1970, vidimo seveda povsod povečanje osebnih dohodkov, ki je pa zelo različno. Pri najbolje plačanih panogah je povišanje tako absolutno (v dinarjih) kot relativno (v odstotkih) večje, kot pri najslabše plačanih panogah. Pri najbolje plačanih dejavnostih so se v enem letu osebni dohodki najbolj povečali v bankah, pri značnem prometu in pri projektiranju, povsod za okrog 600 dinarjev. Pri najslabše plačanem delu pa je povečanje največje v kmetijstvu, nato v gradbeni obrti in lesni industriji, povsod za skoraj 200 dinarjev.

Tem podatkom, ki so jih zbrali statistiki, ni kaj dodati; sami po sebi so dokaj zgovorni.

Morda le to: tisti, ki so bližje denarja, si lahko več delijo. In si tudi delijo. Neposredni proizvajalci glavnih gospodarskih panog pa so še vedno daleč od denarja.

Trenutki osvežitve ZLATOROG kornet

lučka

nih področij, ki jih zveza prepušča republikam:

- družbeno politične skupnosti določiti temeljne smernice za koriščenje njihovih sredstev za razširjeno reprodukcijo (usoda »republiškega kapitala« je preveč negotova, da bi za zdaj storili kaj več, kot da le poskušamo ugrizniti v to kislno jabolko!);

- delo in poslovanje banke, ki je bila ustanovljena z republiškim zakonom, nadzoruje republiška skupščina (razumljivo samo po sebi!);

- republiška skupščina lahko kot pogoj za ustanovitev banke na svojem območju predpiše višji znesek kreditnega sklada in depozitov, kot pa je to predpisano z zveznim zakonom (le zakaj bi pljuvali v lastno skledo?!);

- soglasje za ustanovitev investicijske banke, katere ustanovitelj ni federacija ali republika, daje republiška skupščina (edina resnejša pristojnost republik na tem področju!);

- samo z zakonom je mogoče obvezati določeno banko, (Nadaljevanje na 6. strani)

RES JE

• bojlerji
• kuhinjske nape
• prezračevalci za sanitarije
SO NAJBOLJŠI

ČZP Delavska enotnost

vabi k sodelovanju

1. sposobnega, dinamičnega sodelavca za delo v upravi podjetja na področju komercialne, založniške in tiskarske dejavnosti

2. ekonomske propagandiste (zbiranje oglasov, prodaja knjig in brošur) za področje Gorenjske, štajerske in Pomurja

POGOJI:

pod 1. najmanj srednja izobrazba in izkušnje na tem področju

pod 2. srednja izobrazba (lahko tudi začetnik)

Poskusna delovna doba tri mesece. Stanovanja ni. Za delavce pod točko 2 zaželeno stalno bivališče v Kranju, Celju in Mariboru. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov ČZP Delavska enotnost.

Pismene ponudbe o dosedanjem delu, strokovni izobrazbi, pošljite komisiji za sprejem in odpoved delovnih razmerij pri ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4.

SAMOUPRAVNA ORGANIZACIJA DELA IN SAMOUPRAVNA ODGOVORNOST V »SAVI« KRANJ

STRAN 3

KAKO BO LETA 1985?

STRAN 5

Trda pot do 800 dinarjev

STRAN 7

Ugotovitve in stališča

razširjene seje predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva in seje sveta za črno in barvasto metalurgijo, na kateri so obravnavali nekatere probleme trga osnovnih surovin za potrebe bazične industrije

— Močnje v proizvodnji zaradi neurejenega trga osnovnih surovin povzročajo našemu gospodarstvu veliko in nenadomestljivo škodo. Vzroki za takšno stanje so v glavnem sistemskih značaj, ker ni z gospodarskimi instrumenti zagotovljeno usklajevanje podjetniških in družbeno-gospodarskih interesov.

— Dosedanji primeri za naše gospodarstvo negativnih posledic zaradi neurejenega trga na področju oskrbovanja bazične industrije s koksom, železnimi rudami, surovim in starim železom, boksitom, aluminijem, svinčnimi koncentraty, svincom, cinkovimi koncentraty, cinkom, surovim in starim bakrom, medenino ter ostalimi surovinami, nas postavljajo pred dejstvo, da moramo najti optimalne rešitve na osnovi čvrstih dolgoročnih samoupravnih dogovorov, ki bi predvidevali postopek za dinamično usklajevanje medsebojnih poslovnih interesov v primerih večjih nihanj cen na svetovnem trgu, možnih embargov, sistemskih sprememb itd.

— V večini primerov povzročajo nezanesljivo oskrbovanje maksimirane cene domačih surovin, ker se le-te prepočasno prilagajajo zunanjim domicilnim in borznim cenam. Zaradi tega so se podjetja, ki proizvajajo ali koristijo te surovine, prilagajala spremembam na domačem in tujem trgu predvsem z izbiro na trenutno ugodnejše nabavne ali prodajne cene, ne glede na to, kakšne gospodarske posledice bodo povzročila ostalim podjetjem.

— Motnje oziroma nihanje proizvodnje domačih surovin povzročajo tudi občasno nizke eksportne cene na zunanjem trgu, ki so pogostokrat nižje od njihovih domicilnih cen. V takih primerih je nujno elastično reagiranje v smislu ustrezne zaščite domače industrije npr. s povečanjem carine, omejitvijo uvoza ali pa z odkupom surovin za potrebe povečanja družbenih materialnih rezerv. To toliko bolj, ker so tuja podjetja v določenih situacijah pripravljena na znatne popuste, ki lahko vplivajo na eliminiranje domače proizvodnje.

— Motnje pri oskrbovanju z domačimi surovinami povzročajo tudi naši devizni predpisi. Pogosto se dogaja, da posamezna podjetja, ki proizvajajo surovine, silijo v izvoz z nižjimi cenami, kot bi jih dosegali na domačem trgu, samo zato, da bi prišla do deviz, ki jih potrebujejo za svoje poslovanje. Z ozirom na dejstvo, da izvoz domačih surovin, ki jih potrebujemo za nadaljnjo predelavo, z družbeno-gospodarskega vidika ni koristen, kaže to problematiko sistemsko tako urediti, da bodo podjetja, ki proizvajajo surovine za domačo industrijo, imela zagotovljen vir potrebnih deviz za enostavno in razširjeno reprodukcijo, ne glede na to ali so posamezna podjetja večji ali manjši posredni izvozniki izdelkov višje stopnje predelave. Izvoz surovin bi smeli dovoliti in ga tudi stimulirati samo v primerih, ko je domača poraba le-teh premajhna, upoštevaje podjetniške in družbene interese.

— Pri reševanju problemov oskrbe bazične industrije z osnovnimi surovinami ima veliko vlogo tudi vzdrževanje predpisanih minimalnih zalog družbenih materialnih rezerv, zlasti tistih, ki so gospodarsko-strateško pomembne.

— Sedanja gospodarska situacija na področju oskrbovanja predelovalne industrije s surovinami ponovno dokazuje potrebo obstoja in razvoja domače bazične industrije. Dejstvo, da zahteva razvoj bazične industrije vlaganja velikih sredstev z daljšimi roki odplačil in z nizkimi obrestmi, nas ne sme odvracati od takih naložb, če so gospodarsko utemeljene. Finančne težave, ki jih ima večina podjetij domače bazične industrije, izhajajo predvsem iz neugodnih kreditnih pogojev in nezanesljivih virov sredstev. To povzroča zastoje v izvajanju investicijskih del, mrtvo vezavo sredstev, podražitve, neupravičeno plačevanje interkalarnih obresti v breme investitorjev, inflacijo in nelikvidnost. Najbolj učinkovito bodo navedene pomanjkljivosti odpravljene, če bodo o namenu, višini in dinamiki naložb odločali samoupravni organi podjetij.

— Mnogo gospodarskih težav povzroča bazični industriji tudi njena slaba organiziranost. Negativne posledice slabe organiziranosti bazične industrije se odražajo v neuskajenih razvojnih programih, delitvi dela, pomanjkanju in nespoštovanju samoupravnih dogovorov ter v reševanju drugih skupnih problemov.

— Vloga trgovine je v smislu doseganja boljših gospodarskih uspehov v bazični industriji minimalna, čeravno bi le-ta s svojimi posegi najlaže zagotovila zbirna naročila za posamezne vrste surovin, ki bi se proizvajale v večjih količinah po določenem planu. Navedeno dejstvo narekuje potrebo izboljšanja poslovnega sodelovanja med bazično industrijo in trgovino.

— Delovanje poslovnih združenj in gospodarskih zbornic bi moralo biti v bodoče uspešnejše, zlasti v smislu usklajevanja dolgoročnejših gospodarskih interesov bazične in predelovalne industrije.

— Predlagamo, da stanje organiziranosti bazične industrije in njeno poslovno sodelovanje s trgovino kritično ocenijo osnovne organizacije sindikata in samoupravni organi ter sprejmejo napotila za delo izvršnih organov.

— Ugotavljamo, da je večina dosedanjih konfliktov v delovnih organizacijah bazične industrije posledica pomanjkanja principialnih rešitev na temelju dohodka. To odločno vpliva na socialno ekonomski položaj zaposlenih in sposobnost delovnih organizacij, da same odločajo o svojem razvoju. Sodimo, da je zato odlaganje zadev, ki jih obravnavamo v stališčih, družbeno neodgovorno.

— Z namenom, da bi prispevali k hitrejšim ekonomskim rešitvam, posredujemo ugotovitve in stališča Centralnemu odboru, organom zvezne in republiške skupščine ter gospodarski zbornici, da od strokovnih institucij in upravnih organov terjajo argumentirane ocene ter učinkovite ukrepe za bodoče rešitve.

REPUBLIŠKI ODBOR SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom biter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka,

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

POGOVOR S PREDSEDNIKOM SINDIKALNE ORGANIZACIJE V IDRIJSKEM RUDNIKU

ŠE NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI

Lojze Kutin: »Če se bomo znali bolje organizirati, bomo tudi bolj učinkovito delovali v korist samoupravljanja, družbena veljava naše organizacije pa bo še večja.«

Na nedavnem plenumu Občinskega sindikalnega sveta v Idriji so govorili o lanskoletnem uspešnem gospodarjenju v skrajšanih idrijskih delovnih organizacijah, opozorili pa so tudi na težave, v katerih se je znašel rudnik živega srebra.

Zapisal sem si nekaj podatkov.

Proizvodnja živega srebra se je v primerjavi z letom 1968 zmanjšala za 20 ton ali za 4%. (Lani je rudnik prodal 526,4 tone živega srebra, od tega na zahodno tržišče 75,5%, na vzhodno 19%, na domači trg pa 5,5 odstotka svoje proizvodnje.) Ceno so znižali za 9%, toda če upoštevamo 5% premije za izvoz na konvertibilno tržišče, potem je iztržek višji, kot so predvidevali. Celotni dohodek se je znižal za 8%, dohodek pa za 10%. Ekonomičnost poslovanja je nižja za 3%, predvsem zato, ker so dali precej sredstev za raziskave, amortizacija pa se je povečala za 9%. Povprečne mesečne osebne dohodke so povečali za 1%, za toliko pa so povečali tudi delovno storičnost. Vendar so delež osebnih dohodkov v celotnem dohodku povečali od 29,2% na 38,2%, medtem ko so zmanjšali delež sredstev za reprodukcijo od 24,9 na 11,2%.

Na plenumu so rekli, da je manjša proizvodna in poslovna učinkovitost rudnika živega srebra predvsem posledica »težav pri pridobivanju kvalitetno bogate rude«.

Obiskal sem predsednika osnovne sindikalne organizacije v rudniku in ga vprašal, kako te težave, ki so jih na plenumu ocenili kot »objektivne«, vplivajo na dejavnost sindikata, jo spodbujajo ali ji škodijo.

Lojze Kutin, predsednik sindikata v idrijskem rudniku, se ni povsem strinjal z mojim vprašanjem.

»Ze pred leti smo sklenili, da bomo izboljšali dejavnost sindikata. Takrat smo lahko samo slutili, da bodo prišli časi, ko bo v našem izkopu manj živega srebra. Toda človek potrebuje sindikat v dobrem in v slabem. Seveda ne takšnega, ki deluje kot trgovina. Sindikat

mora oblikovati svojo politiko, ki je rezultat skupnih interesov njegovih članov. Nedavno tega smo brali osnutek dokumenta republiških sindikatov, ki so ga objavili pod naslovom »Ideolo-

ški cilji in naloge slovenskih sindikatov«. Lahko rečem, da hočemo v praksi uresničiti vse glavne misli tega dokumenta. Ni vedno lahko in nismo še storili vsega, kar želimo. Tudi v

izvršnem odboru našega sindikata je še nekaj ljudi, ki ne doumejo povsem, kako pomembno je proizvodno in poslovno znanje. Tudi za naše delo. Pravzaprav bi morali sindikati spodbujati izobraževanje delavcev na vseh ravneh. Res pa je, da v upravi in delavskem svetu že spoštujemo naše mnenje, razpravljajo in sprejemajo naše predloge, seveda tiste, ki temelje na znanju in poznavanju problemov.«

Lojze Kutin je še zlasti govoril o težnjah in zahtevah sindikata, da bi delavce kar najbolj obveščali o vseh pomembnih proizvodnih in poslovnih zadevah.

»Ze pred sestankom delavskega sveta moramo delavci vedeti, za kaj gre. Ze takrat lahko kot člani sindikata in samoupravljavci prispevamo svoj delež pri iskanju najboljših odločitev. Ne samo tako, da pripovedujemo članu delavskega sveta v obratu, kaj sodimo o tem ali onem predlogu, in zahtevamo, da na sestanku pove naše mnenje, pač pa tudi s tem, da dobro vemo, kaj hočemo in da se organizirano zavzamemo za uresničitev tistih predlogov, ki podpirajo naše težnje. Zdaj, na primer, pripravljamo nov statut in o njem bomo govorili na sindikalnih sestankih. Pa bi bolj malo govorili, če ne bi vedeli, kaj sindikalno organizirani delavci pričakujemo od tega statuta, torej, kakšno samoupravo naj statut zagotovi, da bo tudi tisti delavec, ki ni član delavskega sveta, postal samoupravljavec. Taka naša dejavnost pa terja dobro obveščanje. Če ne vemo, za kaj gre, se tudi ne moremo dogovoriti, kaj hočemo. Reči moram, da smo v zadnjem času storili nekaj koristnih ukrepov na področju obveščanja, nismo pa še zadovoljni. Predlagal sem, da bi odprli delovno mesto informatorja, ki naj bi pisal o vsem, kar zadeva naš rudnik in organiziral pismeno izmenjavo mnenj, da kaže, da nimamo denarja zanj. Gre tudi za odnos do informacije, ki ni več samo naloga strokovnjaka, dolžnega, da informira »nevedne« ljudi; obveščanje mora postati služba v sistemu delavskega samoupravljanja. To bi radi dosegli.«

V zadnjem času se sindikalni aktivisti v idrijskem rudniku precej ukvarjajo tudi z organizacijskimi zadevami sindikata.

»Pravzaprav ne gre toliko za organizacijo,« je dejal Lojze Kutin, »kot za takšne oblike, ki bi omogočile novo vsebino našega dela. Moramo se dogovorjati, sprejemati skupne odločitve. Včasih smo organizirali zbor rударjev, ne samo v rudniku, tudi tam, kjer rударji stanujejo. Tako smo zagotovili neposreden stik s članstvom. Zdaj v obratih nimamo več sindikalne organizacije, množičnih sestankov ni moč sklicevati tako pogosto, kot bi želeli, in skoraj vse breme sindikalnega dela leži na plečih članov izvršnega odbora. To pa ni prav. Moram reči, da naše delo v zadnjih letih ni bilo dovolj učinkovito, ker nismo znali aktivirati članstva. Išče mo nove oblike, s pomočjo katerih bomo lahko bolj uresničevali sindikalno politiko. Ko pa se bomo bolje organizirali, bo tudi družbena veljava naše organizacije še večja.«

JANEZ VOLJC

Pletenina LJUBLJANA

»PLETENINA« tovarna trikotajnega perila Ljubljana, Zaloška cesta 14

- proizvaja:
- vse vrste kopalnih oblek iz najsodobnejših surovin in najnovejših krojev
 - trenirke za odrasle in otroke ter trenirke po svetovno znani licenci ADIDAS
 - proizvode iz movila: otroške pajace ter plenice
 - vse vrste ženskega, otroškega in moškega perila

Z OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

● SLOVENSKE KONJICE

Pred kratkim so se na razširjeni seji sestali člani predsedstva ObsS, predstavniki komisij in medobčinskih odborov posameznih sindikatov ter razpravljali o konkretnih nalogah delovnega programa konjskih sindikatov, ki jih je treba opraviti v drugi polovici letošnjega leta ali v začetku leta 1970. Na seji so za posamezna področja zadolžili svoje komisije, ki bodo zbirale in pripravile potrebno gradivo, ga proučile, nato pa s primerni-

mi predlogi predložile na sejo predsedstva ali plenuma.

Na seji so se posebej zavzeli za to, da bi komisije pri tem delu neposredno sodelovale z osnovnimi sindikalnimi organizacijami, zlasti pa še z njihovimi izvršnimi odbori. Seveda pa bo treba v to delo vključiti tudi člane občinskega sveta, v nekaterih primerih pa tudi člane občinskih vodstev drugih organizacij in občinske skupščine. Takšna oblika dela bo na eni strani ustvarjala medsebojno sodelovanje različnih organizmov, na drugi strani pa bodo preprečili, da bi se delo političnih in drugih forumov dupliralo tam in takrat, kadar to ni potrebno.

V. L.

● CELJE

Komisija za socialno zdravstveno vprašanja in delovne pogoje pri občinskem sindikalnem svetu je organizirala razpravo o izhodiščih za izpopolnitev sistema po-

kojninsko-invalidskega zavarovanja.

Osnova za razpravo so bila »Izhodišča za izpopolnitev sistema pokojninsko-invalidskega zavarovanja«, ki jih je izdelala skupna komisija republiškega, gospodarskega in socialno-zdravstvenega zbora za proučitev sistema zdravstvenega varstva ter zdravstvenega pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri skupščini SRS. Prav tako pa so razpravljali tudi o stališčih sindikata do tega vprašanja, ki so bila objavljena v Delavski enotnosti. M. B.

● KAMNIK

Pred kratkim je občinski sindikalni svet organiziral dvodnevni seminar za člane plenuma. Seminarja so se udeležili tudi nekateri predstavniki osnovnih sindikalnih organizacij. Glavni namen seminarja je bil, da bi konkretizirali nekatere naloge, ki so zajete v programu dela občinskega sindikalnega sveta in se dogovorili, kako bodo delali v osnovnih organizacijah sindikata. Drugi del seminarja je bil posvečen finančno materialnemu poslovanju organov in organizacij sindikata. Tako prvi kot drugi del seminarja sta uspela in bo ta izkušnja vsekakor spodbuda za organizacijo takih in podobnih seminarjev tudi v bodoče. J. M.

Priprave na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

V tej rubriki objavljamo zanimive primere iz naše samoupravne prakse, povzete iz več kot sto prispevkov, ki jih delovni kolektivi Jugoslavije pripravljajo za II. kongres samoupravljalcev in ki so nedvomno najprepričljivejši dokaz globine in širine samoupravljanja, ki smo ju že dosegli.

Samoupravna organizacija dela in samoupravna odgovornost

V »Savi« Kranj so delo in upravljanje povezali v celoto; organizacija dela je bila podlaga za organizacijo samoupravljanja

Ce tuji obiskovalec vpraša v Domu sindikatov v Ljubljani, katero podjetje naj bi obiskal, da bi videl, kako funkcionira samoupravljanje v praksi, bo skoraj gotovo slišal nasvet, naj obišče »Savo« Kranj. In naj takoj poudarimo naslednje: v ozadju tega nasveta nikoli ni želja, pokazati praktično funkcioniranje samoupravljanja naploh, temveč praktično funkcioniranje dobro organiziranega in učinkovitega samoupravljanja.

Približno tritisočlanski delovni kolektiv »Save« Kranj je po svoji produktivnosti na ravni razvitih evropskih dežel, v Jugoslaviji pa je v svoji panogi — gumarska industrija — vodilno podjetje, saj povprečno produktivnost v tej panogi presega skoraj stoodstotno. Vendar pa ta produktivnost ni zanimiva sama po sebi; zanimiva je — vsaj po našem prepričanju — predvsem zato, ker jo dosega kolektiv, ki je znal delo in upravljanje povezati v učinkovito celoto.

Svoje samoupravne izkušnje je kolektiv »Save« Kranj za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije strnil v prispevek »Samoupravna organizacija dela in samoupravna odgovornost delavcev v industriji gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava — Kranj«. Ta prispevek zasluži, da ga prečita vsak, ki se zanima za samoupravljanje — in prav zato smo se odločili, da o njem spregovorimo tudi v našem tedniku.

To bomo storili na podlagi razgovora, ki sem ga te dni imel z njegovima avtorjema — z dipl. pravnikom Borutom Snuderlom, direktorjem kadrovske službe v »Savi«, in s Stefanom Marcijanom, analitičkom in programerjem v tej službi. Menim, da bo prav, če v zvezi s tem razgovorom takoj povem naslednje: tovariša Snuderl in Marcijan sta mi pripovedovala dejstva, vse pohvale na račun teh dejstev pa so rezultat moje svobodne novinarske ocene.

O POTREBNOSTI IN NEPOTREBNOSTI »KVADRATKOV«

Obiskovalca, ki se v »Savi« zanima za funkcioniranje samoupravljanja, pelje tovariš Marcijan — če je on »zadolžen« za razlago — najprej v dvorano, na katere zidovih so razobešene sheme organizacijske in samoupravne strukture podjetja. Ker ne manjka inozemskih obiskovalcev, je besedilo teh shem napisano tudi v angleščini, francoščini, nemščini in italijanščini.

V »Savi« menijo, da samoupravne organizacije dela nikakor ne kaže razvijati na stari, predvojni kapitalistični organizaciji podjetja, tam, kjer tega niso upoštevali, samoupravljanje gotovo ni zažvelo tako, kot bi sicer lahko, zato so se v »Savi« vedno zelo veliko bavili z organizacijo dela, ki so jo od nekdaj ocenjevali kot podlago za organizacijo samoupravljanja. V teh prizadevanjih je bil njihov prvi cilj jasna razmejitev oziroma organizacijska postavitev dela, delovnih dolžnosti in odgovornosti, na

igračkanje s »kvadratkami«, temveč zelo, zelo resno delo.

V »Savi« menijo, da je svoječasni odpor posameznikov proti jasni razmejitvi delovnih dolžnosti in odgovornosti izviral iz ene strani iz nerazumevanja potrebnosti te razmejitve, z druge strani pa iz želje, da se osebna odgovornost skrrije za nerazmejenimi zadolžitvami.

LE CEVLJE SODI NAJ KOPITAR

»Jezični dohtar« Prešern, ki je pred dobrimi stodvajsetimi leti za vedno zatisnil svoje oči

dokler niso prišli do rešitev, ki so se jim na posameznih stopnjah razvoja zdele ustrezne. V ta prizadevanja je vsekakor sodila tudi sistematizacija delovnih mest, ki so jo prvič izvedli že leta 1965, nemajhnega pomena pa so nedvomno tudi številni organizacijski predpisi, ki jih še vedno dopolnjujejo in s tem utrjujejo podlago za to, da bi delali in upravljali čim bolj organizirano.

Samoupravni akti, ki jih v »Savi« sprejmejo, ne ostanejo samo popisan papir. Potem ko so pred petimi leti sprejeli akt

Od leve proti desni Borut SNUDERL, Stefan MARCIJAN in Milan POGACNIK

tej podlagi pa nato postavitev samoupravne organizacije.

Ko so v podjetju razmišljali o tem, kako jasno postaviti organizacijske odnose, s tem pa tudi zadolžitve in odgovornosti, so ta razmišljanja in predloge izrazili tudi s shemami, na katerih so posamezni obrati in službe oziroma delovne enote bile narisane kot kvadratkami. Potem, ko je bežno pogledal to organizacijsko shemo, jo je eden izmed vodilnih uslužbenecv prezirljivo odrl od sebe in dejal: »Ljubčki moji, ne igraymo se s temi kvadratkami; delati je treba, delati!«

To se je zgodilo pred nekaj leti, nedavno pa je isti vodilni uslužbenec sam predložil v razpravo veliko plahto »kvadratkov« oziroma podrobno narisano shemo takšne organizacije dela na svojem delovnem področju, ki bi po njegovem mnenju zagotovila napredek poslovanja. To vsekakor dokazuje, da se je med tem časom pričel, da organizacijske sheme poslovanja niso nepotrebno

v Kranju, je v eni svojih zadnjih pesmi zapisal, »le čevlje sodi naj kopitar«. V drugi zvezi kot Prešern v zadnjem času rad ponavlja te besede direktor »Save« inž. Janez Beravs, za njim pa tudi vsi tisti v tem podjetju, ki se res zavedajo koristnosti tega, da vsak dela v tisto, kar zna res delati — in to kot proizvajalec in kot upravljalca. Naj poudarimo: citirano misel našega največjega poeta ponavljajo v »Savi« manj kot posmeh neznanju, bolj kot priznanje resničnemu znanju na določenem področju. V vsakem podjetju, še posebej pa seveda v velikih podjetjih, je delo zelo raznovrstno, njegov uspeh pa v največji meri odvisen od tega, koliko znajo postaviti prave ljudi na prava mesta. Če se to posreči, potem je uveljavljanje raznovrstnega strokovnega dela tako rekoč zagotovljeno in to se mora odraziti tudi v poslovnem uspehu.

Organizacijo dela so v »Savi« razvijali s tem, da so organizacijsko strukturo podjetja razčlenjevali do podrobnosti,

o sistematizaciji delovnih mest, so v njegovem uresničevanju uspeli za desetkrat povečati število kadrov z visoko in višjo izobrazbo — od 15 na 150. Tako na čelu 32 delovnih enot, kolikor jih imajo v tem podjetju, stojijo fakultetno izobražene vodje oziroma skupine 4—5 ljudi z višjo ali visoko izobrazbo. Ti visoki strokovni delavci odgovarjajo za delo omenjenih 32 organizacij združenega dela, hkrati pa sodelujejo v samoupravljanju s tem, da izvršujejo tiste sklepe samoupravnih organov, za katerih izvršitev so bile zadolžene njihove delovne enote oziroma oni sami. Njihova odgovornost je torej dvojna: prvič s stališča delovnega položaja in drugič s stališča izvršilnih funkcij samoupravljanja. Stopnja odgovornosti je z interno zakonodajo podjetja podrobno opredeljena. Vsak ve, za kaj odgovarja po predpisih in vsak ve, da bo za to tudi zares odgovarjal; o tem pa več v naši prihodnji številki.

MILAN POGACNIK

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Delovno razmerje mi je prenehalo na podlagi moje lastne odpovedi s potekom enomesečnega roka. V času do prenehanja delovnega razmerja nisem izkoristil svojega letnega dopusta; v novi organizaciji, kjer sem se sedaj zaposlil, pa mi prav tako ne priznavajo letnega dopusta ter so me napotili, da to svojo pravico uveljavim v obliki odškodnine pri prejšnjem podjetju. Ko sem se obrnil na to podjetje, so mi sporočili, da odškodnino odklanjajo, ker nisem izrecno zahteval nastopa dopusta v času enomesečnega odpovednega roka.

K. V. — CELJE

ODGOVOR:

Po določilu čl. 64 temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavec pravico v teku koledarskega leta izkoristiti letni dopust ter se te svoje pravice ne more odreči niti ga za to pravico ne more prikrajsati delovna skupnost delovne organizacije. Po čl. 72 TZDR delovna skupnost določa čas, v katerem delavec izkoristi svoj redni letni dopust v skladu z značajem in organizacijo dela, upošteva pri tem tudi željo delavca. Delovna

organizacija pa je dolžna obvestiti delavca o pričetku koriščenja letnega dopusta najkasneje 30 dni pred pričetkom koriščenja letnega dopusta. Glede na to, da delavcu v času izstopnega roka gre pravica do rednega letnega dopusta v celoti, je bilo podjetje, v katerem ste bili zaposleni, dolžno, da vas napoti na letni dopust ter, če ni tako ravnalo, nosi odškodninsko odgovornost za škodo, ki vam je nastala, ker v letošnjem letu ne boste mogli izkoristiti letnega dopusta.

A. POLJANŠEK

KUPON za pravno posvetovalnico DE

REZERVIRANI STOLPEC

JOŽE VIDIC

predsednik Republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti

Vso problematiko v zvezi s kadri v našem gostinstvu in turizmu bomo dali na dnevni red letošnjega gostinsko turističnega zbora, ki bo oktobra meseca v Rogaški Slatini. Pomankanje gostinsko-turističnih delavcev bomo na tem zboru obravnavali z vidika, da gradimo nove gostinske, turistične in hotelske objekte, zraven pa v resnici, kot pravite, pozabljamo na vzgojo dobrih kadrov, ki bi znali te objekte tudi »aktivirati«, če se lahko tako izrazim. Se pred tem pa se bomo potrudili, da bo problematiko gostinsko-turističnih kadrov obravnavala tudi slovenska skupščina ali republiški izvršni svet. Kajti, kot je razvidno iz podatkov, investitorji ne vodijo skoraj nobene politike glede vzporedne vzgoje kadrov. Mi bomo vztrajali, da vsak, ki bo hotel graditi nove hotele ali druge podobne objekte, mora, še preden se začne gradnja, zagotoviti tudi denar za vzgojo potrebnih kadrov. Ker pa tako doslej nismo delali, se dogaja, da gostinske kadre ponekod pridobivajo le s preplačevanjem in na nesoliden način. Razumljivo pa je, da grede gostinski delavci tja, kjer jih bolje »plačajo«, velikokrat tudi v inozemstvo. Skratka, zavedati se moramo že enkrat, da v turističnem gospodarstvu dober gostinsko-turistični kader pomeni aktiviranje drago zgrajenih zmogljivosti.

... v jugoslovanskih sindikatih

ZAOSTRENI PROBLEMI VARNOSTI PRI DELU

Centralni svet

Predsedstvo sveta ZSJ je na svoji zadnji seji razpravljalo o perečih problemih varnosti na delu in sklenilo, da bo to problematiko dalo jeseni na dnevni red plenarne seje Sveta ZSJ. O problemih varnosti na delu izdelala izbrano analizo, katero je predsedstvo na svoji seji ocenilo kot odlično gradivo za razpravo v delovnih organizacijah o Komisija za življenjske in delovne pogoje pri Svetu ZSJ je o perečih teh vprašanjih, ki postajajo vse bolj zaostrena. V Sloveniji se na primer stalno znižuje število delavcev, ki so v bolnišniškem staležu, vendar ne zaradi izboljšanja zdravstvenega stanja delavcev, temveč zaradi tega, ker so bolnišnice nizke, pa delavci prihajajo na delo tudi, kadar so že bolni. Takšno »varčevanje« v zdravstvu bomo morali prej ali slej krepko plačati. Drug primer: V Bolgariji, kjer protizvajajo celo nekaj več svinca in cinka kot pri nas, so v zadnjih treh letih v rudniku svinec zboleli za slikoze samo trije delavci, pri nas pa jih vsako leto zboli od 150 do 200. Ventilacija v naših rudnikih je desetkrat slabša kot v bolgarskih, pa je zato tudi razumljivo, da slikoze ne morejo preprečiti.

CO sindikata delavcev prometa in zvez

DOVOLJ JE DEKLARACIJI!

Na zadnji plenarni seji CO sindikata delavcev prometa in zvez Jugoslavije so med drugim razpravljali tudi o vsebini in metodah dela organizacij tega sindikata in o njihovi nadaljnji afirmaciji. Plenum je odbil trditve z različnih strani, češ da se sindikalne organizacije prometa in zvez ukvarjajo z nevažnimi vprašanji, hkrati pa je ugotovil, da do takšnih trditve prihaja predvsem zaradi nezadostne informiranosti članstva o delu njihove organizacije ter zaradi nezadostne povezave sindikalnih vodstev v »bazo«.

Naše članstvo — je bilo rečeno v razpravi na plenumu — vse bolj poduparja, da je sito raznih deklaracij in da zahteva energičnejše akcije, pa tudi pravočasno kontrolo izvajanja raznih stališč in zaključkov, ki neredko ostajajo samo na papirju. Plenum je poudaril potrebo stalnega in sistematičnega izobraževanja sindikalnih aktivistov ter nujnost sprejema pravil sindikalnih organizacij, s tem pa tudi ureditve mesta in vloge teh organizacij v statutih delovnih organizacij. Zaključke iz te razprave bo pripravila posebna komisija, ki jih bo predložila v sprejem na eni od prihodnjih plenarnih sej Centralnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez Jugoslavije.

IZKUŠNJA IZ KAKNJA

Bosna in Hercegovina

V »Stari Jamle« kakanjskega rudnika premoga je v začetku junija prekinilo delo 500 delavcev — večinoma nekvificiranih rudarjev — ker niso dobili polnih osebnih dohodkov za maj. Direkcija jim je izplačala 81% dohodka zato, ker so delavci v tej jami v maju dosegli za 14% manjšo proizvodnjo, kot pa je bila planirana. Prekinitev dela je povzročila izpad proizvodnje 1.400 ton premoga, zaradi česar je rudnik izgubil 200.000 dinarjev dohodka.

Rudarji, ki so stavalji, so končno le dobili polni dohodek za maj; na podlagi nedavno sprejete pravilnika o delitvi osebnih dohodkov so jim delavci ostalih obratov iz solidarnosti odstopili del svojega dohodka. To se je zgodilo kljub temu, da isti pravilnik, za katerega so glasovali vsi člani delovnega kolektiva rudnika Kaknja, predvideva, da se osebni dohodki lahko izplačujejo samo na podlagi delovnih rezultatov delovnih enot.

Sindikalna organizacija rudnika je obsodila to prekinitev dela in poudarila, da je izhod iz težav samo v povečanju in izboljšanju proizvodnje, kar določa lahko reši krizo tega rudnika in zagotovi kakanjskim rudarjem planirano povečanje osebnih dohodkov v tem letu za 10%.

V Modni hiši si lahko izberete bogat asortiment damske poletne konfekcije. Izbirali boste lahko med najrazličnejšimi modeli za šport, počitnice, službo ter modeli za svečane priložnosti. Poleg tega so na oddelku damske konfekcije v prodaji ekskluzivni, visoko modni modeli v omejenem številu.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Boj proti negativnim pojavom

Predsedstvo medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Celju je na svoji zadnji seji pred dnevi razpravljalo o nekaterih pojavih v zvezi z nagrajevanjem po delu. Ugotovili so, da del zaposlenih še vedno prejema osebne dohodke, ki so manjši od 600 dinarjev mesečno, pa čeprav je navedeni sindikalni organ že pred letom dni zahteval, da pod to mejo sme biti vrednoteno nobeno delo, če ga je seveda delavec opravil v polnem obsegu in ob povprečni kakovosti. Naslednja ugotovitev je, da so bili marca letos izplačani osebni dohodki, ki pri posameznikih presegajo sedem tisoč dinarjev, ter da se »honorarno delo« vrednoti tako, da omogoča honorarje, ki zdaleč presegajo objektivno vrednost opravljenega dela.

Zdaj, ko se bliža čas polletnih obračunov, medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Celju želi doseči, da se vsaj v prihodnje ne bi ponavljale opisane in še druge pomanjkljivosti. Zato je po zelo izčrpi in kritični razpravi na tej seji sprejel več predlogov in priporočil, s katerimi je seznanil tako predsednike osnovnih organov sindikalnih or-

organizacij kakor tudi predsednike samoupravnih organov in direktorje delovnih skupnosti kolektivov družbenih dejavnosti.

PRIPOROČILO SINDIKATOV
Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti vsem kolektivom konkretno predlaga in priporoča:

- da ob polletnih obračunih finančnega stanja temeljito analizirajo gibanje osebnih dohodkov zaposlenih in da ob tem upoštevajo tako določila »kataloga«, kakor tudi za letos predvideno rast osebnih dohodkov. Morebitna odstopanja, ki jih ni mogoče utemeljiti z delovnimi rezultati, je treba odpraviti.

- da se v koledarskem letu odločijo za vsaj trikratno delitev presežkov (ob dveh periodičnih obračunih in ob zaključnem računu). Taka odločitev bi nedvomno bila za delavce bolj spodbudna, predvsem pa bolj pravična, saj bo v krajšem ocenjevalnem obdobju mogoče bolj objektivno oceniti izredno ali nadpovprečno prizadevanje posameznika ali skupine. Enkratna delitev v letu pa, za razliko od omenjenega, vodi k »splošni delitvi za vse« in zaradi tega ni spodbudna, marsikdaj pa je tudi krivična.

- da že v drugem polletju 1970 zagotovijo najnižji zasluzek za nekvalificirano delo v

višini 700 dinarjev, seveda pod pogojem, da bo delavec v normalnem delovnem času dosegel normalno produktivnost in izpolnil predpisane naloge. Določanje osebnih dohodkov pod to mejo pa se bo sindikat uprl z vsemi sredstvi, saj bi se sicer na škodo standarda delavcev ustvarjal videz »normalnega poslovanja«.

- da takoj preverijo vse pogodbe o civilno-pravnem razmerju in sicer z namenom, da bi honorarno delo, kjer je mogoče, nadomestili na račun zaposlovanja novih sodelavcev; da bi ocenili ustreznost pogodbenih pogojev za plačevanje honorarnega dela in jih po potrebi spremenili; da bi — slednjic — že zaposlenim onemogočili dodatne zasluzke med rednim

Podjetje izdeluje: kvalitetno posteljnino za gospodinjstvo s poudarkom na strojno vezjenih vzorcih, kvalitetno in zelo uporabno gostinsko konfekcijo ter strojno klekljano čipko. Se priporočamo!

S SEJE SKUPŠČINE REPUBLIŠKE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

Vez med izobraževanjem in gospodarstvom

Na zadnji predpočitniški seji so člani skupščine republiške izobraževalne skupnosti sprejeli dva pomembna dokumenta: sistematizacijo pedagoških delovnih mest na visokošolskih zavodih in predlog izračuna sredstev za izobraževanje za leto 1971. Razen tega so razpravljali še o ustanavljanju posebnih izobraževalnih skupnosti.

Posebna komisija republiške izobraževalne skupnosti je v sodelovanju z vsemi visokošolskimi zavodi opravila obsežno in zahtevno nalogo. Sprejeta sistematizacija, ki je v bistvu samoupravni dogovor republiške izobraževalne skupnosti in vseh visokošolskih zavodov; je osnova za nadaljnji razvoj kvalitete dela na tem področju izobraževanja. Glavni — najtežji del t. j. uresničitev sistematizacije v praksi, pa bodo morali visokošolski zavodi opraviti sami. Pri tem ne bo šlo le za povečanje števila pedagoških delavcev, temveč predvsem za kvalitativno izboljšanje obstoječe strukture kadrov na visokošolskih zavodih pa tudi določene racionalizacije, ki so na tem področju nujne.

Predloge izračuna potrebnih sredstev za izobraževanje za leto 1971 temelji na začrtani politiki stalnega izboljševanja materialnega položaja šolstva in usklajevanja njegove rasti z razvojem drugih področij družbenega dela. V izračunu potrebnih sredstev za prihodnje leto se razen povečanih sredstev za nove nastavitve (po sistematizaciji delovnih mest na visokošolskih zavodih) in za razširitev dejavnosti srednjih šol, predvideva predvsem več sredstev za materialno opremo šolstva in za gradnjo novega šolskega prostora.

Skupščina je nadalje obravnavala poročilo o problematiki posebnih izobraževalnih skupnosti, ki ga je pripravila strokovna služba republiške izobraževalne skupnosti. Kljub temu, da so pobude za ustanavljanje posebnih skupnosti za posamezne gospodarske panoge že dolgo časa prisotne — se v Sloveniji nismo mogli premakniti dlje od ustanovitve nekaterih iniciativnih odborov v okviru

gospodarske zbornice. Vzrok za to so nerazčiščeni koncepti — zakaj je ustanovitev posebnih izobraževalnih skupnosti potrebna in kakšno vlogo naj bi leta odigrala v vsebinskem usmerjanju strokovnega izobraževanja. Vloga posebnih izobraževalnih skupnosti je namreč mnogo širša, kot pa samo zbiranje in razdeljevanje denarja. **Preko posebnih izobraževalnih skupnosti naj bi se zagotovil organiziran — stalni vpliv združenega gospodarstva (ne samo posamezne delovne organizacije) na sistem, vsebino in obseg izobraževanja strokovnih kadrov.**

Drugi vzrok za zaostajanje v ustanavljanju posebnih izobraževalnih skupnosti je v nepovezanosti posameznih dejavnikov, ki so za razvoj teh skupnosti odgovorne. Mnoge konkretne pobude posameznih gospodarskih panog (gradbeništva, trgovine, lesno predelovalne industrije in drugih) so se razbile ob nerazumevanju ali pa neaktivnosti drugih partnerjev.

Zato je potrebno pred ustanovitvijo posebnih izobraževal-

nih skupnosti predvsem razčistiti in jasno določiti izhodišča za oblikovanje posebnih izobraževalnih skupnosti, dogovoriti se za medsebojne obveznosti vseh organizacij in organov, ki naj sodelujejo pri ustanavljanju posebnih izobraževalnih skupnosti (gospodarska zbornica, sindikati, poslovna združenja, RIS, sekretariat za prosveto in kulturo, zavod za šolstvo SRS, skupnosti šol itd.).

Nedvomno so sedaj za ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti ugodnejši pogoji kot pred leti. Izdelujemo srednjeročni in dolgoročni načrti gospodarskega in družbenega razvoja, kjer se izobrazbi in znanju daje prioriteto mesto. Brez neposrednega sodelovanja gospodarstva in družbenih služb je oblikovanje bodočega sistema izobraževanja strokovnih kadrov nemogoče. Posebne izobraževalne skupnosti pa so najustreznejša oblika za trajno in neposredno prisotnost gospodarstva in družbenih služb v graditvi in usmerjanju politike izobraževanja in vzgoje.

T. B.

BREST POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte **PATRICIJA**
CLAUDIJA
ALEKSANDRA
ali nova **FLORIDA**

Za vas izdeluje
BREST Cerknica

Začetne in konkretne razprave o kadrovske politiki v naši družbi so pokazale, da gospodarske organizacije že v vse večji meri usklajujejo kadrovske strukture zaposlenih z zahtevami delovnih mest, osebne dohodke z rasto produktivnosti dela in da posvečajo vse več skrbi tudi izobraževanju, zdravju in varnosti zaposlenih. Kadrovska politika tako ni več zgolj administrativna evidenca, ampak postaja konstitutivni element samoupravljanja in gospodarjenja.

Vendar pa je javna razprava o kadrovske problemih razkrila tudi, da veliko gospodarskih organizacij še ni vpeljalo pravega reda pri vključevanju zaposlenih v procese proizvodnje.

Ugodno zveni le podatek, da ima že več kot polovica delovnih organizacij institucijo pripravnštva urejeno s predpisi. Tako so določile delovna mesta, na katera pripravnik sprejemajo, dobo pripravnštva, izdelale so programe dela in imenoval mentorje. Imenovali so tudi komisije, ki naj pripravnik ocenjujejo.

Pripravnška doba pa je določena zelo različno glede na stopnjo izobrazbe. Za ljudi z visokošolsko izobrazbo je najdaljša doba 2 leti, za tiste s srednjo pa 10 mesecev. Resno skrb za pripravnik kažejo nedvomno tiste delovne organizacije, ki imajo npr. že v programu dela pripravnikov določeno nalogo, ki jo bo moral pripravnik opraviti ob koncu pripravnške dobe ali ki zahtevajo pismeni ali ustni izpit, pri čemer ima pripravnik na izbiro dlje časa pred iztekom pripravnške dobe več tem, izmed katerih eno izbere in obdela.

Kako sprejeti pripravnike?

Institucijo pripravnštva so smotrno prilagodili svojim specifičnim delovnim pogojem v drobni industriji gradbenega materiala, kjer pripravnik v eni proizvodni sezoni, ki traja 9 mesecev, dela na vseh fazah proizvodnje, njegovo delo pa ocenijo tehnični vodja, vodja skupine, kjer bo zaposlen, in direktor.

Tudi podjetja na področju gozdarstva pripravljajo, v okviru svojega poslovnega združenja, enotno ureditev pripravnštva.

Strokovne izpite pripravljajo pri nas samo strokovnjaki za določene kategorije poklicev kot npr. za gradbenike oz. projektante, gozdarje, varnostne tehnike, delavce v zunanji trgovini itd. Za ostale kategorije poklicev v gospodarstvu pa v Sloveniji še nimamo predpisa, ki bi enotno urejal strokovne izpite. Tako se zgodi, da npr. interni akti predvidi za ekonomista, pravnika, geodeta itd., da mora v določeni dobi opraviti strokovni izpit. Dokler ga ne naredi, mu odbijajo del osebnega dohodka. Izpita pa praktično delavec ne more nikjer opravljati, ker nimamo predpisa, ki bi določal vsebino ter obliko strokovnih izpitov za gospodarske delavce. Izvršni svet je za upravne delavce rešil to vprašanje z uredbo o sprejemu pripravnikov na delo, o pripravniški dobi, strokovnih izpiti in drugih oblikah strokovnega izobraževanja delavcev v upravnih organizacijah. Morda bi kazalo podobno urediti to vprašanje tudi v gospodarskih organizacijah.

Sola nedvomno ne daje vsega znanja za uspešen začetek poklicnega dela. Prav bi bilo torej, če bi bolj resno kot doslej razmišljali, kako organizirati delo za vse pripravnike, da bi se jim priljubilo že prve ure, ne pa jim zagrenilo vključitev v delovno skupnost.

NA ZASEDANJU SOCIALNO-ZDRAVSTVENEGA ZBORA SKUPŠČINE SRS

Sprejeta zakona

Zasedanje socialno-zdravstvenega zbora Skupščine SRS, ki je bilo minulo sredo, je pomembno zlasti zaradi tega, ker so poslanci sprejeli dva zakona, ki sta bila ne samo kot predloga dve leti v široki javni razpravi, temveč tudi zato, ker zadevata vse in vsakega v Sloveniji. To sta zakon o zdravstvenem zavarovanju ter obveznih oblikah zdravstvenega varstva in zakon o zdravstvu. V razpravi ob predlogu omenjenih zakonov in v oblikovanju čimbolj širših rešitev so se aktivno vključili tudi slovenski sindikati. Za sindikate sta oba zakona eden od prvih ukrepov za rešitev sistemskih vprašanj na področju zdravstvenega zavarovanja in zdravstva. Slej ko prej ostaja po mnenju sindikatov na tem področju še vrsta vprašanj, ki jih bo treba razrešiti, za to pa sta oba pravkar sprejeta zakona solidna osnova. Gre predvsem za samoupravno urejanje odnosov med zavarovanci in zdravstvenimi delavci, izvajalci zdravstvenega varstva, za urejanje odnosov, ki naj temelje na družbenem dogovarjanju in medsebojnih poslovnih odnosih. Zato je tudi predvsem zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva pravzaprav šele začetek procesa temeljnih sprememb v življenju tako zdravstvenih delavcev pa tudi zavarovancev. Zakon omogoča nastajanje številnih pravilnikov skupnosti komunalnih skupnosti zavarovancev, ki bodo v veliki meri rešili doslej nerešena vprašanja. Ob zakona sta dolgo zelena akta, ki bosta lahko stabilizirala položaj naših komunalnih skupnosti zavarovancev in ugodneje vplivala na nadaljnji razvoj naše zdravstvene službe, za katero smo že imeli občutek, da stagnira.

IZŠLA JE
KNJIGA

druga svetovna vojna v slikah

mladinska knjiga

delovnim časom. Izjema glede slednjega so lahko le posebni dogovori med delovnimi organizacijami, ne pa med delovno organizacijo in posameznikom.

Drugo k drugemu: medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Celju je na zelo široki fronti napovedal boj proti negativnim pojavom na področju delitve po delu in v zvezi s honorarnim delom. Akcija seveda ne bo uspešna, če je ne bi podprli tudi kolektivi sami. Kakorkoli že bo, pa bo že čez nekaj mesecev jasno, ali so omenjena priporočila sindikatov naletela na plodna tla.

Kozerija

**Prisilna
(ne-samo)
uprava**

Hudo je, če človeku, ki misli, da dobro ve, kaj je prav in kaj ni, nenadoma vzame nekdo tozadevni kompas.

V podjetju so uvedli prisilno upravo.

Delavec, ki razmišlja, pride k mojstru, ki je občinski odbornik, in ga vpraša:

»Kaj pa zdaj?«

Mojster skomigne z rameni.

»Poslali nam bodo pač prisilnega upravitelja.«

»Vem,« pravi delavec, »ampak mene bolj zanima, kaj bomo zdaj počeli mi!«

»Kaj naj bi počeli? Pomagali bomo prisilnemu upravitelju, da bi čimprej odpravili stare grehe.«

Delavec, ki razmišlja, vzame iz žepa občinsko glasilo in iz odločbe o prisilni upravi objavljeni v tem listu, prebere:

»Podjetje je zadolženo za skoraj celotno vrednost osnovnih sredstev. Skladišča so polna nekurantnega blaga. Že tri mesece si izplačujejo minimalne osebne dohodke. Notranji odnosi so slabi, kar je posledica samovoljne vodilnih kadrov, ki se upirajo krepitvi samoupravljanja in zavajajo kolektiv z neresničnimi podatki. Komisija občinske skupščine, ki je ugotavljala razmere v tej delovni organizaciji, sodi, da so težave s katerimi se ubada štiristočlanski kolektiv, posledica neurejene in nedozorele samouprave.«

Mojster, ki je član občinske skupščine, vpraša delavca:

»Mar ni tako?«

»Seveda je. Zato pravim, da se moramo dogovoriti, kaj in kako bomo delali v bodoče.«

»Zakaj pa bi se mi dogovarjali? Prišel bo prisilni upravitelj in...«

»Kaj res ne razumeš?« Delavec spet razgrne občinsko glasilo. »Tu piše, da smo zašli v zagato, ker naše samoupravljanje ni bilo dobro. Torej se moramo najprej dobro samoupravno organizirati.«

Mojster se začudi:

»Mar res ne veš, da vsaka prisilna uprava razveljavlja samoupravljanje?«

Zdaj se začudi delavec.

»Občinski možje ste vendar rekli, da smo zašli v slepo ulico, ker naše samoupravljanje ni bilo učinkovito. Torej lahko pridemo iz zagate le, če zboljšamo samoupravo, ne pa da jo odpravimo.«

Mojster pravi:

»Takšen je pač zakon.«

»In zakaj je zakon takšen?«

»Ker je... Oh, hudiča, pojdi na delo in pusti me pri miru.«

Delavec, ki razmišlja, prime za kljuko in pravi: »Razumem«. Mojster, ki je občinski odbornik, ga vpraša: »Kaj razumeš?« Delavec reče: »Da sploh ničesar več ne razumem!« In gre. Mojster pa pristavi: »Tudi jaz ne.«

JANEZ VOLJČ

Tretjega julija, na predvečer dneva borca, so v Ljubljani izročili svojemu namenu eno izmed največjih in obenem najbolj lepo urejenih letnih kopalšč v Sloveniji. Z novim kopalščem, ki je za razliko z drugimi sredi zelenega parka, čeprav je tako rekoč sredi mesta, je pridobila Ljubljana tri nove velike bazene. Dva bazena merita v dolžino 50 metrov, tretji bazen, ki je namenjen najmlajšim, pa je le za 7 metrov krajši. Vzdušje tekmovalnega bazena je velika tribuna, ki lahko sprejme blizu 600 gledalcev. Novo kopalšče na Kodeljevem je veljalo 73 novih milijonov. Zgrajeno je bilo iz sredstev občinskega sklada za družbeni standard, med ljubljanskimi občinami pa je edinole občina Center prispevala skromna sredstva za kopalšče, ki danes služi prebivalcem vsega mesta. Bazena obdajata dva velika parka, zato je novi rekreacijski objekt še toliko bolj privlačen. In vstopnina? Za odrasle velja kopanje v novem kopalšču 3 dinarje, za otroke do 10 let starosti pa 1 dinar.

Čeprav nas kar naprej tarajo gospodarske skrbi (enkrat ni industrijskega toka, drugič mesa, cene preveč naglo naraščajo itd.) se naša življenjska raven kljub temu nenehno dviguje. Vendar še dolgo ne bomo dohiteli razvitejših držav Evrope — pravijo strokovnjaki — če ne bomo res dobro gospodarili.

Skladno naraščanje osebne

storitev. Prebivalstvo naj bi razen tega odštevilo več denarja tudi za skupne potrebe. Vendar bo ob tem naraščal tudi delež dohodkov prebivalstva za različne oblike varčevanja.

Opisane spremembe bodo vplivale na strukturo proizvodnje, ki bo morala zadostiti zahtevnejšemu povpraševanju z večjo izbiro proizvodov. Pestro

tržno ponudbo po količini, iz-

lektivnega in družbenega gospodarjenja, kot je sedaj. S povečanjem dohodkov prebivalstva in v razmerah bolj uravnovešenega gospodarstva bo bistveno naraslo tudi varčevanje prebivalstva. Z najrazličnejšimi oblikami, kot so hranilne vloge, nove oblike zavarovanja, naložbe v obveznice in drugimi, bo treba varčevanje spodbujati in usmerjati

**NAŠE ŽIVLJENJE
OKROG LETA 1985**

in skupne porabe in postopno zmanjševanje razlik z razvitejšimi državami Evrope bo mogoče doseči le ob visoki produktivnosti dela, učinkovitosti investicij in smotni plašni porabi ustvarjenega denarja in dobrin. Po računih gospodarstvenikov lahko pričakujemo, da bo ob 3000 dolarjev družbenega proizvoda na prebivalca v Sloveniji okrog leta 1985 znašal povprečni dohodek na prebivalca okrog 1700 dolarjev (po sedanji notranji kupni moči dinarja). Dohodki prebivalstva se bodo dvigali nekoliko hitreje, kot rast družbenega proizvoda.

V strukturi osebne porabe naj bi nastale temeljite spremembe. Bistveno se bo zmanjšal delež hrane in pijače, ob izboljšanju strukture prehrane. Povečal pa se bo delež industrijskih proizvodov, in to predvsem proizvodov trajne in poltrajne rabe. Pričakovati je mogoče tudi večji delež osebne porabe za stanovanje, prav tako pa naj bi narasla poraba

boru in kakovosti pa bo, ob povečani mednarodni delitvi dela in povečanem izvozu, treba zagotoviti tudi iz povečanega uvoza.

Ob absolutnem povečanju sredstev za družbeni standard se njegova relativna udeležba v družbenem proizvodu verjetno ne bo povečala, oblikovanje in poraba sredstev družbenega standarda pa bosta, ob večjem vplivu delovnih ljudi, postali nedvomno bolj smotni.

Do leta 1985 naj bi razen tega temeljito obračunali z ostanki mezne miselnosti, ki so zdaj posledica premalo razvitega sistema samoupravljanja, ostankov birokratsko tehno-kratskih načinov vodenja in upravljanja, naše nizke življenjske ravni, nestabilnosti v gospodarskem razvoju in življenjskih stroških, neenakih možnostih za izobraževanje in še neuresničene pravice do dela po sposobnostih.

Dohodek bo razen tega postal bolj pravično merilo uspešnosti individualnega, ko-

trajno reprodukcijo, kot njen pomemben dopolnilni vir. Hkrati pa bo postalo varčevanje element lastnega dolgoročnega gospodarjenja in krepitve materialne varnosti prebivalcev.

Do leta 1985 naj bi odpravili največji del stanovanjskega primanjkljaja. Stanovanjska površina na prebivalca se bo predvidoma povečala od 13 m² na okrog 20 m². Višjo življenjsko raven bo omogočila tudi višja stopnja urbaniziranosti, ki je odločilen in nujen pogoj za bolj celovito oskrbo z zdravstvenimi, prosvetnimi, kulturnimi, športno-rekreacijskimi storitvami in podobnim. Družine bodo imele na razpolago več otroško-varstvenih ustanov, starejši ljudje pa boljše oskrbo.

Iz predvidevanj strokovnjakov, kako bomo živeli okrog leta 1985, torej izhaja, da bomo imeli v rokah veliko več denarja, kot danes, z njim pa tudi več skrbi, kako ga porabiti za lastne in skupne potrebe.

Na 10 cicero

● SLOVENJ GRADEC

Ekonomska srednja šola v Slovenjem Gradu slavi letos 10. obletnico svojega obstoja in za koroško regijo dokaj pomembnega pedagoškega in znanstvenega delovanja. Od skromnih in nekdaj kako obeta-fojčih začetkov se je šola v polni meri uveljavila v kulturno prosvetnem in gospodarskem življenju Koroške. V desetih letih je šola zapustilo več kot 230 abiturientov. Letos bo na ESS v Slovenj Gradu končalo šolanje 42 dijakov.

V. R.

● RAVNE

Sindikalna organizacija v železnari je odobrila več denarnih pomoči nekaterim družtvom in posameznikom. Koroški šahovski podzvezd so do delili 400 dinarjev, gimnazijskemu ženskemu pevskemu zboru 600 dinarjev, koroški ribiški družini 500 dinarjev, za akcijo »Sončni vlake 200

dinarjev, karate klubu Fužinar 500 dinarjev ter združenju rezervnih vojaških starešin s Prevalj 200 dinarjev. Nekaterim članom kolektiva so zaradi daljše bolezni dali posebno socialno pomoč.

UO železarn je na predlog tovarniškega odbora sindikata sklenil, da bo v počitniškem domu podjetja v Portorožu letos brezplačno letovalo tudi 40 lanskih in letošnjih upokojenecov in 40 socialno šibkih sodelavcev.

V. R.

● KRANJ

Na seji skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev so člani sprejeli izhodišča za pripravo statuta, po katerem naj bi zavarovalnici uveljavljali pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Finančni rezultati za letošnjih 5 mesecev so ugodni. Predvidevajo, da bodo planirani dohodki doseženi še pred koncem letošnjega koledarskega leta. Kar ne pomeni samo, da bo sklad lahko posloval brez nevspešnih blokad žiro računa, temveč tudi, da bo zaradi dokaj ugodne finančne situacije mogoče dodeliti nekaj dodatnih sredstev zdravstvenim zavodom.

● METLIKA

Sindikalna organizacija v metliški tovarni »Beti« je organizirala v kolektivu razprave o spremembi pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Po predlogu sindikata bi moral povprečni osebni dohodek v podjetju znašati vsaj 950 dinarjev. To številko pa so presigli že maja letos, ko so imeli v podjetju 1.010 dinarjev povprečnega zaslužka. Sedaj predlagajo, da bi se osebni dohodki povečali do konca leta za 20 %, obenem pa se sindikat zavzema, da manj kot 700 dinarjev na mesec ne bi smel zaslužiti nihče, ki je v rednem delovnem razmerju in zadovoljivo opravlja svoje delo.

● CELJE

Na dnevnem redu zadnje predpočitniške seje celjske občinske skupščine je bil tudi sanacijski načrt zdravstvenega doma. Odborniki so o njem zavzeto razpravljali in podprli prizadevanja kolektiva za rešitev nekaterih finančnih problemov.

**DRŽAVNA
ZALOŽBA
SLOVENIJE**

ima v letošnjem založniškem programu zbirko:

**izbrana dela
Henryka Sienkiewicza
v desetih knjigah**

HENRYK SIENKIEWICZ (1846—1916) je veliko ime svetovne književnosti, prvi Poljak, ki je bil nagrajen z Nobelovo nagrado za književnost (1905). V njegovih zgodovinskih romanih živi poljska preteklost: nastopajo zgodovinske osebnosti hkrati z junaki, ki jih je oživila pisateljeva fantazija, ljubezenska doživljaja se prepletajo z dvorskimi intrigami, v ospredju vsega pa so spopadi in viteška dejanja glavnih junakov.

Doslej je izšlo pet knjig Sienkiewiczovega Izbranega dela:

- Z OGNJEM IN MEČEM — 1. knjiga
- Z OGNJEM IN MEČEM — 2. knjiga
- POTOP — 1. knjiga
- POTOP — 2. knjiga
- POTOP — 3. knjiga

Roman »Z ognjem in mečem« je izšel v novem slovenskem prevodu Janka Modra, ostali prevodi (France Vodnik, dr. Rudolf Mole) pa so na novo pregledani in prilagojeni sodobnim jezikovnim načelom.

Z OGNJEM IN MEČEM ima 912 strani. Cena v prosti prodaji: pl. 160, pus. 180 din.
POTOP ima skupno 1340 strani. Cena v prosti prodaji: pl. 240, pus. 270 din.

V drugi seriji petih knjig, ki izidejo jeseni, pa so naslednja dela:

- MALI VITEZ
- KRIŽARJI — 1. knjiga
- KRIŽARJI — 2. knjiga
- QUO VADIS
- SKOZI PUŠČAVO IN GOŠČAVO

Državna založba Slovenije podaljšuje razpisano

subskripcijo

za zbirko desetih knjig Izbranega dela Henryka Sienkiewicza do izida druge serije — se pravi do jeseni 1970. Cena za naročnike vseh desetih knjig, vezanih v celo platno, je 650 din.

ugodnosti za naročnike

Naročniki imajo poleg nižje cene še ugodnost obročnega plačevanja: naročnino lahko poravnajo v 13 mesečnih obrokih po 50 din. Obroke začno plačevati v mesecu, ko se naroče na celotno zbirko. Na prednaročniške ugodnosti opozarja založba posebej zato, ker bodo v prosti prodaji knjige znatno dražje.

Prijave naročnikov sprejemajo vse knjigarne v Sloveniji.

Celotno zbirko lahko naročite tudi pri založbi: naročilnico pošljite, prosimo, v ovojnici na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE,
Ljubljana, Mestni trg 26

inles PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
ribnica NA KREDIT

BREST
POHISTVO

Brez načrta ni mogoče opraviti nobenega dela. Tudi družba se ne more smotno razvijati, če vnaprej ne ve, kaj hoče in kako je mogoče tisto, kar hoče, doseči. Zato ljudje toliko razmišljamo o jutrišnjem času in prostoru in kujemo načrte o svojem prihodnjem življenju.

Eden takšnih načrtov je tudi koncept dolgoročnega razvoja Slovenije. Zamisel, naj bi ga oblikovali, je dobila čvrste obrise oktobra 1968 na 13. seji CK ZKS, z opredelitvijo idejno-političnih osnov za izdelavo takšnega dokumenta. S tem se je ZKS znova potrdila kot idejni pobudnik družbenega razvoja, saj so delavski razred in vsi družbeni sloji vsestransko politično podprli idejne temelje bodoče podobe Slovenije.

»Osnove«, ki jih je sprejel CK ZKS, so opozorile na glavna vprašanja gospodarskega in družbenega razvoja Slovenije in nakazale pota za njihovo reševanje, ob tem pa opredelile tudi ključna področja idejne akcije ZK in njene naloge v prihodnjem obdobju. Pomen vprašanj, ki jih »osnove« obravnavajo, je toliko večji ob spoznanju, da so se v slovenskem gospodarstvu, pa tudi na drugih področjih družbenega življenja, v dosedanem razvoju nakopičili številni problemi in protislovja, ki otežujejo nadaljnji gospodarski razvoj in s tem tudi razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov.

Zveza komunistov je kot idejna politična sila postavila v ospredje svoje politične akcije utrjevanje in razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov, katerih vogelna kamna sta materialni napredek in duhovni razvoj delovnega človeka.

O prihodnji podobi Slovenije

Visoka raven gospodarske in socialne razvitosti ter duhovne kulture pa je hkrati temeljni pogoj za aktivno in uspešno vlogo Slovenije v jugoslovanskih in tudi mednarodnih okvirih.

Vse to gradivo (predvsem osnutek izhodišč za resolucijo o dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije in dokumentacijsko gradivo, ki ga je pripravil ljubljanski inštitut za ekonomska raziskovanja) je bila osnova za začetek široke javne razprave. V prvem obdobju je bila razprava osredotočena le na izvršni svet in republiško skupščino, družbenopolitične organizacije, tj. republiški svet sindikatov Slovenije in njegove organe ter na SZDL. Na podlagi celotne javne razprave in politične ocene predloženega gradiva, kakor tudi dopolnilnih študij pa bodo, kakor je znano, organizatorji izdelave koncepta razvoja oblikovali resolucijo o dolgoročnem razvoju Slovenije, ki bo prišla v javno razpravo, prav tako kot drugi dokumenti o načrtih našega razvoja.

V dosedanjih razpravah prevladuje mnenje, da predloženo gradivo izraža prizadevanja za konkretizacijo in kvalifikacijo osnovnih političnih stališč o konceptu dolgoročnega razvoja, dokumentacijsko gradivo pa, da konkretno opredeljuje vse glavne probleme razvoja na gospodarskem in socialnem področju ter nakazuje splošne cilje razvoja ter pota in načine njihovega uresničevanja. Udeleženci razprav načelno podpirajo osnutek izhodišč za resolucijo o dolgoročnem razvoju, toda izrazili so (zlasti poslanci) tudi zahtevo, da bi morala prizadevanja na tem področju v večji meri izhajati iz težnje, naj postane koncept znanstveno dokumentiran dolgoročni nacionalni program ter skupaj z resolucijo družbeni dogovor o dolgoročni razvojni usmeritvi Slovenije. Opirati se mora na najbolj napredne interese in težnje vseh naših samoupravnih organizmov in na zavest ter spoznanja samoupravljalcev. Zato je potrebno, da se tako v občinah in na posameznih področjih kot tudi v delovnih organizacijah in njihovih združenjih samoupravljalci že sedaj vključujejo in pripravijo slovenskega razvojnega programa, da začno konkretno pripravljati svoje programe dolgoročnega razvoja.

V razpravi tudi ugotavljajo, da pripravljamo program dolgoročnega razvoja Slovenije v času dogajanja samoupravnega socialističnega sistema, ko leta prehaja na višjo stopnjo razvoja, predvsem na področju planiranja družbenega razvoja, v katerem pa je mogoče še močno čutili ostanke preživele etatistične miselnosti in prakse. Zato bi moral program razvoja tudi v tem smislu pomeniti prelom z zastarelo politično prakso in premik k večji uveljavitvi samoupravnih organov, zlasti na področju razširjene reprodukcije.

Program pripravljamo tudi v času hitrega tehnološkega napredka v svetovnem gospodarstvu. Temu mora slovensko gospodarstvo slediti in se mu čim bolj približati na prednostnih področjih. Zato je v razpravi obveljalo stališče, da bi morali čimprej opredeliti razvoj tistih družbenih dejavnosti, ki bi lahko najbolj pospeševale uvajanje tehnoloških novosti v gospodarstvu in ki imajo največje možnosti za razvoj. V. B.

Ste slišali...

... da naši gospodarstveniki napovedujejo precejšnje povečanje izvoza, vendar zahtevajo večje sodelovanje pri nastopanju na tujih tržiščih in hitrejšo odpravljanje pomanjkljivosti v zunanjetrgovinskem in deviznem sistemu. Veliko podjetij se je opredelilo za izvoz kot trajno rešitev. Prav tako se veča število podjetij, ki imajo status izvoznikov. Industrija pohištva pa izraža skepticizem, ko razpravlja o prognozi letošnjega izvoza. Gre predvsem za povečanje cen reprodukcijskega materiala, ki je pokvarilo njene načrte glede povečanja izvoza. Tudi proizvajalci kmetijsko-predelovalnih proizvodov so rezervirani glede večjega povečanja izvoza;

... da so lani jugoslovanski kinematografi imeli okoli 10 milijonov gledalcev manj kot leta 1968, kar pomeni 25-milijonsko izgubo. TV je v privilegirani položaji, saj lahko uživa in prikazuje filme brez kakršnihkoli omejitev. Distributerji pa so obvezani, da prikazujejo jugoslovanske filme (ki imajo manjši obisk) in uvažajo filme po določenem ključu: na 2 filma iz vzhodnoevropskih dežel morajo uvoziti 2 ameriška filma ter 5 filmov

iz drugih dežel. Razlog za tako neurejeno stanje vidi kinematografija v neustreznem zakonu o filmu, ki ni uredil odnosa do TV;

... da je tovarna EMO Celje sklenila pogodbo z uglečnim zahodnonemškimi kupcem za prodajo 30.000 peči, ki jih proizvaja podjetje. Celotno pošiljko bo v letošnjem letu prevzel en sam kupec. V naslednjem letu napovedujejo prodajo 50.000 peči vseh vrst. S kupcem je že v pripravi dolgoročna pogodba. Skupaj z inozemskim partnerjem pa se pripravljata tudi ustanovitev trgovske družbe EMO-AG Handelsgesellschaft, po kateri naj bi prodajali izdelke EMO na tržišču EGS;

... da zaradi nerazvite mreže zdravstvenih ustanov v Bosni in Hercegovini plačuje ta republika letno okrog 100 milijonov dinarjev drugim republikam za zdravstvene preglede in zdravljenje prebivalcev BiH. Poslanci socialno-zdravstvenega zbora skupščine BiH menijo, da je do tega prilegiranem položaju, saj lahko zdravstva za potrebe zdravstva za 14,7%, so poslanci zahtevali, naj republika v bodoče zagotovi večja sredstva za zdravstvo in socialno varstvo;

FERRALIT NA SVOJ 90. ROJSTNI DAN

START NA 22 MILIJONOV

- Veliko obetajoče perspektive...
- Najstarejša delovna organizacija daleč naokoli...
- Za kadre skrbijo sami...
- Če bi dobili kredite...

V senci slovitega zelenega hmelja in Kmetijskega kombinata Zalec žive v Savinjski dolini še številne delovne organizacije.

Med njimi tudi Ferralit, priznano kovinsko podjetje.

»Se ni dolgo tega, ko so gledali tu na vse, kar ni bilo v neposredni zvezi s kmetijstvom, precej postrani. Prihodnost so namreč videli edinole v zemlji, vse drugo je bilo postranskega pomena...«, mi pripovedujejo delavci Ferralita.

Ne glede na to, kovinsko podjetje Ferralit ni vzelo. Celotno nasprotno. Danes, ko praznuje ta kolektiv 90-letnico svojega obstoja in ko si je v minulih letih zagotovil z investicijami iz lastnega žepa trdne proizvodne temelje in solidne kooperacijske odnose, so njegove perspektive tako obetajoče, kot še nikoli.

Zanimivo je, da je podjetje Ferralit, ki šteje mimogrede povedano med najstarejše delovne organizacije v Savinjski dolini, uspešno izvažalo svoje proizvode, predvsem sušilnice za hmelj, že kmalu po letu 1900. Še bolj zanimivo kot to pa je dejstvo, da te sušilnice ljudje še danes s pridom uporabljajo, tako pri nas, kot tudi na tujem.

»Seveda se je v minulih desetletjih marsikaj spremenilo, pa tudi proizvodni program se danes precej razlikuje od nekdanjega...«, mi razlaga Drago Antloga, direktor Ferralita, ki je zaposlen pri tej delovni organizaciji že šestnajst let. »Današnji proizvodni program obsega v glavnem ulitke sive litine za strojno industrijo, proizvodnjo kontinuirano vlečene sive litine v profilih, ulitke pisanih kovin, oplemenitenje ulitkov in finalizacijo lastnih proizvodov ter kooperacijsko proizvodnjo črpalk. Skupna planska vrednost letošnjih proizvodov že presega 22 milijonov dinarjev, prodaja pa je zagotovljena. Dobra tretjina ulitkov je namenjena za lastno finalizacijo, za druge dve tretjini pa imamo številne stalne kupce, kot so »Metalna« Maribor, Strojna tovarna Trbovlje, »Strojna« Maribor, Slovenske železarnice, Lito stroj Ljubljana, tovarna »Varnost« Zagorje, LIV Postojna, KLIMA Celje ter vse jugoslovanske in tudi nekatere druge steklarne...«

Kolektiv Ferralita beleži v minulih letih velike izboljšave v svoji proizvodnji. Izredno velik skok je na primer napravila siva livarna. Nova oprema je namreč omogočila, da bo letošnja proizvodnja sive livarne kar za 45 odstotkov večja v

primerjavi z lanskim letom. Medtem ko mo v minulem letu napravili zaposleni v sivi livarni 1.800 ton ulitkov, jih bodo letos blizu 2.600.

»S tem se je uvrstila naša livarna med srednje velike jugoslovanske livarne, po kvaliteti proizvodov pa je nekje pri vrhu...«, mi pripovedujejo v Ferralitu. »Zelo hitro se je uveljavila na trgu tudi naša kontinuirano vlečena siva litina v okroglih in drugih profilih. Opremo za proizvodnjo te litine smo uvozili iz Zvezne republike Nemčije in smo poleg železarnice Store, ki ima drugačen program, prvi in edini proizvajalec tovrstnega materiala v Jugoslaviji...«

Zanimivo je, da se je uvrstila žalski Ferralit tudi na področju proizvodnje ulitkov pisanih kovin, to so razni bron in aluminijeve zlitine, med pomembnejše slovenske proizvajalce. Prevzel je celo del tiste proizvodnje, ki so jo zaradi specializacije opustili v Mariborski livarni in ljubljanskem Litostroju.

»Nadalje je izredno pomembno za naše podjetje to, da

imamo v našem programu lastne finalne proizvode, kot so na primer spojne armature za vodovode in namakalne sisteme, hidranti, ventili, črpalke in podobno. Vse to uspešno prodajamo po vsej domovini. Nekatere proizvode imamo celo patentirane...« zvem od direktorja Antloga.

Podjetje Ferralit zaposluje danes blizu 280 delavcev, v perspektivi pa bo število zaposlenih naraslo za kakih 15 odstotkov. Kolektiv je doslej omogočil šolanje že 35 zaposlenim, ki imajo danes diplomno srednje, višje ali visoke šole. Ker pri nas ne poznamo specializiranih šol za modelne mizarje in livarje, rešuje Ferralit to vprašanje s priučevanjem.

Eno iz drugih: šolanje delavcev zelo veliko stane žalsko livarno. Posebno, če vemo, da mladi modelni mizarji in livarji radi odhajajo na tuje, kjer so za svoje delo boljše plačani.

Skratka, tudi Ferralit tepe fluktuacija. Vendar, tako kot v primeru mnogih drugih delovnih organizacij pri nas, so tudi v Zalcu in tem pogledu brez moči. Pa čeprav vsako leto na-

menijo precejšen kupček denarja za potrebno priučevanje delavcev.

Kljub temu, da so v Ferralitu investirali v minulih letih v modernizacijo proizvodnje več kot 6 milijonov novih dinarjev, vse je šlo iz njihovega lastnega žepa, rekonstrukcija še ni zaključena.

»Glede na to, da smo vseskozi odvisni le od sredstev, ki jih sami ustvarimo, ne gre vse skupaj tako hitro, kot bi si želeli. Računamo, da bo modernizacija proizvodnje zaključena tja do leta 1977...« dopolnjuje direktorja računovodja podjetja Franc Breznikar.

Razvojno pot imajo danes v Ferralitu dobro začitano. Proizvodni program podjetja je sicer malce širok, zato bodo v prihodnje obdržali v Zalcu in razvijali le to, kar je najbolj vpeljano in za kar vlada na trgu največ povpraševanja.

»Upamo, da bodo s časom tudi tisti, ki morajo spremljati naše gospodarstvo, spoznali, da smo na pravi poti in da nam bodo pomagali k hitrejšemu napredu...« razmišlja v Ferralitu. A. ULAGA

NOVA GOSPODARSKA PRIDOBITEV V LITJI

Dograjena separacija gramoza ob Savi

Litijsko stanovanjsko-komunalno podjetje se je lani lotilo zanimivega načrta, izgradnje posebne separacije za pridobivanje in sortiranje gramoza iz Save. Napravo so zgradili v Hotiču pri Litiji, kjer so ugotovili največje količine savskega gramoza. Investicijski stroški so znašali 2 in pol milijona din, od tega je podjetje dobilo posojilo v višini 1.300.000 din pri ljubljanski Kreditni banki in hranilnici, 320.000 din je dalo kreditov uvozno podjetje Agromakedonija, podružnica v Ljubljani, milijon pa je kolektiv stanovanjsko-komunalnega podjetja prigospodaril sam

Kolektiv Stanovanjsko-komunalnega podjetja se je za investicijo odločil v prvi vrsti zavoljo tega, ker so ob bregovih Save od Kresnic do Litije velike količine naplavin gramoza. Ocene so pokazale, da je v okolici najmanj 800.000 kubičnih metrov tega materiala, vsako leto pa Sava nanese in naplavi najmanj 60.000 kubicov gramoza.

Opremo za novo separacijo, katere zmogljivost je 400 kubicov sortiranja gramoza v 8 urah, je dobavilo italijansko podjetje »Brenna«. Proizvodni postopek je povsem mehaniziran, sama naprava pa je ena najodobnejših pri nas, saj je prva te vrste v Sloveniji in celo v Jugoslaviji.

Lokacijsko nova separacija zelo ustreza, ker je blizu tržišč Ljubljane in Zasavja, kjer, kot

je znano, vse bolj primanjkuje raznih vrst gramoza za vse večje potrebe gradbeništva. Litijsko stanovanjsko-komunalno podjetje pa je z dograditvijo separacije pripravil doseglo šele prvi cilj; v drugi etapi se bodo po vsej verjetnosti lotili izgradnje betonarne, za proizvodnjo visokokakovostnih betonskih izdelkov, ki jih gradbeništvo z novo tehnologijo vedno več potrebuje.

Kolektiv Stanovanjsko-komunalnega podjetja deluje šele peto leto, značilno pa je, da je v tem času dosegel tolikšen razvoj kot menda nobena sorodna delovna organizacija daleč naokoli. Pred petimi leti je fundšal ustanovitevni poslovni fond podjetja 1 milijon 200.000 din, danes je dosegel že nekaj nad 5 milijonov din. Kolektiv opravlja vse vrste dejavnosti in ima

tudi svoj obrtni gradbeni servis. Zanimivo je tudi to, da je podjetje nastopalo kot investitor novih stanovanj. V zadnjih štirih letih je litijsko stanovanjsko-komunalno podjetje dogradilo okrog 160 novih stanovanj. Pri tem je seveda doseglo združevanje sredstev delovnih organizacij, ostala sredstva pa so bili krediti. In zato ne preseneča, če litijsko stanovanjsko-komunalno podjetje kar dostikrat obiskujejo predstavniki sorodnih podjetij, da bi se seznanili z gospodarjenjem tega kolektiva in zvedeli od njega za skrivnosti njegovih resnično lepih poslovnih in drugih uspehov. -m-

OD VSEPOVSOD

● MARIBOR

Pred praznikom dneva barca so v mariborski Tovarni avtomobilov in motorjev podelili spominska darila - ročne ure - članom delovne skupnosti, ki so že deset let neprekinjeno zaposleni v podjetju. Letos je bilo 183 jubilarov, spominska darila pa so v TAM delili že štirinajstič, saj so jih prvi podelili leta 1957.

● VELENJE

Letošnji delovni rezultati v Rudniku lignita so uspešni. V prvi polovici letošnjega leta so v primerjavi z istim obdobjem lani povečali proizvodnjo za 56.600 ton premoga. Industriji so v prvi polovici letošnjega leta dali kar milijon 1.707.600 ton premoga. Ob tako velikih delovnih uspehih pa jih še vedno tarejo skrbi, kje dobiti delavce. V maju so na novo zaposlili 24 delavcev, vendar pa jih je kar 77 v tem mesecu odšlo iz podjetja.

● ČRNOMELJ

Kolektiv Beisada bo že v prihodnjem letu ustvaril 10 milijonov celotnega dohodka, računajo pa tudi na povečan obseg proizvodnje ter na dopolnitev proizvodnega programa. Tolikšne rezultate bodo dosegli z dobrimi poslovnimi stiki in tesnim sodelovanjem s tovarno sorodne stroke »ETA« v Kamniku. V letošnjem letu so uvedli skupno komercialno in razvojno službo, kar se je takoj pokazalo kot uspešno. V tovarni Beisad se je prodaja blaga povečala za 40%, na novo pa so zaposlili 25 ljudi.

Kaj pa zakonodaja?

(Nadaljevanje s 1. strani)

da razen ostalega opravlja tudi povsem določene bančne posle (razumljivo samo po sebi, torej spet zgolj formalna pristojnost!);

● z republičkimi predpisi se določita način ustanovitve in delokrog dela svetov bank v republiki (glede na vse navedeno se vprašujemo, kakšna in kolikšna je praktična korist te »pristojnosti«);

● CESA IN KOLIKO NAJ BI BILO VEČ »PO NOVEM«?

Zdi se, da je tudi komisija Zvezne skupščine, ki je pripravljala osnutek teza za spremembo zakonodaje s področja kreditno-monetarnega in bančnega sistema, prišla do prepričanja, da bi učinkovitosti sistema samo koristilo, če bi republike smele voditi samostojno politiko tudi na naslednjih področjih:

● da s svojimi predpisi urejajo vprašanja v zvezi z ustanovitvijo in poslovanjem specializiranih bank, ki bi se ukvarjale zgolj z zbiranjem sredstev za kreditiranje stanovanjske in komunalne gradnje;

● da s svojimi predpisi urejajo politiko odobranja investicijskih in drugih kreditov občanom in

● da s svojimi predpisi urejajo vprašanja v zvezi z ustanovitvijo in poslovanjem hranilnic, vendar s tem, da jamčijo za hranilne vloge, naložene pri teh hranilnicah.

strani gledano so omenjeni predlogi vsekakor stvarni in uresničljivi, čeprav še vedno daleč od tistega, kar bi opredeljevalo dejansko samostojnost republik glede razpolaganja s sredstvi, ki so bila ustvarjena na njenem območju.

Čeprav naj bi torej bil »po novem« bančno-kreditni sistem republik, če tako smemo reči, le za malenkost bolj avtonomen, kot je zdaj, pa vseeno ne gre prezreti bistva vsebine predlaganih ukrepov. Razumemo jih tudi na področju kreditno-monetarnega in bančnega sistema. To pa je eno tistih vprašanj, glede katerih smo morali zelo dolgo razpravljati, preden smo lahko ugotovili, da družbi in državi kot celoti to ne more škodovati, ampak lahko samo koristi hitrejšemu razvoju posameznih področij in s tem tudi razvoju Jugoslavije kot celote.

MILAN GOVEKAR

Tovarna Zmaj Ljubljana

»Vsakomur vsaj 900 dinarjev«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na podlagi veljavnega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov so bila do letošnjega maja vsa delovna mesta v tovarni ZMAJ razdeljena na 18 skupin. Okoli 15 delavcev, izmed skupno 360 zaposlenih, ki so bili razporejeni v zadnjo, to je v XVIII. kategorijo, je bil s pravilnikom zagotovljen zaslužek 700 dinarjev, če so seveda v 182 delovnih urah v celoti opravili vse svoje delovne naloge, torej izpolnili normo.

Praksa je pokazala, da večina izmed teh 15 delavcev norme ni dosegla in zato niso zaslužili niti 700 dinarjev. V kolektivu so se povprašali po vzrokih. Ugotovitve posebne analize, ki jo je naročil direktor podjetja, pravzaprav niso odkrile ničesar bistvenega novega, so pa vendarle zanimive.

ZAKAJ NEKATERI NISO ZASLUŽILI NITI 700 DINARJEV?

»Ugotovili smo, da v večini primerov gre za ljudi, katerih delovna sposobnost je kakorkoli zmanjšana. Nekaj pa je bilo primerov, ko smo posamezne delavce morali pogosteje premeščati v enega delovnega mesta na drugo delovno mesto. Ker se niso mogli takoj prilagoditi pogojem novega delovnega mesta, njihova produktivnost ni bila tolikšna, da bi z njo dosegli dohodek v višini startne osnove, to je 700 dinarjev«, je pripovedoval direktor Karel Primožič in nadaljeval: »Naslednja ugotovitev je bila, da naši ljudje ne smejo trpeti zaradi tega, ker je njih delovna sposobnost zmanjšana ali ker jih glede na potrebe delovnega procesa moramo premeščati z delovnega mesta na drugo delovno mesto — saj ob naraščanju življenjskih stroškov s 700 dinarji ne morejo preživljati niti sebe, kaj šele svojih družin. Glede na to, da smo v letošnjem letu sprejeli več ukrepov, katerih namen je doseganje večjega dohodka, in ker ti ukrepi tudi že dajejo rezultate, so se naši samoupravni organi odločili, da zadnjo, to je XVIII. kategorijo dela ukinejo in jo priključijo XVII. kategoriji, katere startna osnova je 800 dinarjev. Obenem smo pripravili več ukrepov, s katerimi poskušamo doseči, da bi vsak zaposlen vsaj dosegel normo. Tako zdaj lahko rečem, da v našem kolektivu ni več nikogar, ki ne bi zaslužil vsaj 800 dinarjev mesečno.«

morda pri predsedniku delavskega sveta!

KJE IN KAKO ZACETI, DA BO ZA VSE PRAV?

V tovarni ZMAJ so zadnjič spremenili pravilnik, če seveda izvajamo že omenjeno ukinitve XVIII. ranga, približno pred poldrugim letom dni. Na račun modernizacije podjetja in občutno povečane produktivnosti je v prvih petih mesecih letošnjega leta kolektiv dosegel povprečni osebni dohodek 1170 dinarjev, kar še vedno predstavlja zelo solidno povprečje. Vendar pa druge delovne organizacije zlasti strokovnjake nagrajujejo dosti bolje kot ZMAJ, kjer vodilni strokovnjaki na osnovi veljavnega pravilnika lahko zaslužijo največ 3000 dinarjev, oziroma kjer se povprečni delavski zaslužek giblje okoli 900 in 1000 dinarjev. Če torej hočejo obrzdati strokovnjake in če nasploh želijo privabiti v kolektiv še več šolanega kadra ter če končno hočejo dvigniti raven povprečnih delavskih zaslužkov, morajo dvigniti osnovo osebnih dohodkov za posamezne kategorije zaposlenih, zlasti za stro-

življenjskih stroškov. V podjetju na višino zaslužkov lahko vplivamo samo z boljšim delom in morda tudi z usmeritvijo na donosnejšo proizvodnjo.

Milko Juras, gospodar podjetja, zasluži okoli 1350 dinarjev: »Mislim, da je cilj: 800 din najmanjšega zaslužka vsekakor prenizko postavljen. Imam dva majhna otroka, žena bo zaradi njih, ker je varstvo predrago, morala ostati doma. S tem denarjem bom zelo težko preživljal družino. Vprašujem se, kako živijo tisti, ki dobijo še manj kot jaz!? Mislim pa, da bi bili zaslužki v naši tovarni lahko višji, če bi vsi skupaj malo bolj pazili, kako delamo in če bi varčevali na vseh področjih, kjer je to mogoče!«

Janez Rebernik, ključavničar, zasluži od 1200 do 1300 dinarjev: »Po mojem so se sindikati prepozno odločili za to, da bodo vztrajali pri tem, da nihče za normalno delo ne bi zaslužil manj kot 800 dinarjev. Njihovo priporočilo je bilo izrečeno v času, ko spet doživljamo hudo inflacijo in ko je dinar vsak dan manj vreden. Torej bo konec leta 800 dinarjev vredno morda toliko, kot pomeni današnjih 700 dinarjev. No, marsikaj bi bilo drugače,

če bi v našem podjetju manj šarili z materialom in če ne bi bilo možnosti, da marsikdo dela po svoji glavi, ne da bi za to odgovarjal!«

Slavica Erjavec, delavka pri papirlnem stroju, zaslužila je po 1000 dinarjev, zaradi porodiškega dopusta zdaj dela po 4 ure: »Če me bodo po koncu porodiškega dopusta dali na prejšnje delovno mesto, bo še nekako šlo, pa čeprav sem mati — samohranilka. Sicer pa ne vem, kako bo! Sele iz vaših ust slišim, da se sindikat zavzema za najmanjšo plačo 800 dinarjev. Vsa sreča, da se sindikat zavzema za delavce, ampak — zavzeti bi se moral za višji zaslužek!«

Ikonija Milojković, zaposlena pri natikanju kopic, zaslužila okoli 850 dinarjev: »Delo v tej tovarni predstavlja mojo prvo zaposlitev. Komaj pet mesecev sem tukaj in sem z zaslužkom zadovoljna, kolektiv pa me je tudi lepo sprejel. Ne vem, kaj bi lahko v tovarni sami storili, da bi bile plače večje. Da bi le tako ostalo, pa bom še naprej lahko pošiljala denar tudi materi domov v Majdanpek, oziroma pomagal bratu, ki se šola!«

MILAN GOVEKAR

kovnjake pa uveljaviti tudi več spodbudnih oblik nagrajevanja. Besedo ima predsednik delavskega sveta Ivo Stravs:

»V našem kolektivu že dolgo časa prevladuje mišljenje, da bi morali povečati zaslužke delavcev v neposredni proizvodnji, če naj bi s tem dobili tudi opravičilo za boljše nagrajevanje strokovnjakov. Moje osebno mišljenje je, da moramo hkrati storiti oboje. Glede na to, da naši ukrepi za povečanje dohodka, od boljše organizacije dela in izkoriščanja notranjih rezerv pa do bolj natančne pripravljanja in izvajanja delovnih nalog, že dajejo prve rezultate, smo zdaj že pripravili osnutek novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Z njim sicer zaostrojujemo odgovornost za delo, ki ga opravlja katerikoli posameznik. Vendar za vse delavce v neposredni proizvodnji, torej za tiste, ki delajo po normi, hkrati povečujemo startno osnovo osebnega dohodka za okoli 10 odstotkov. Obenem predvidevamo, da bi maso osebnih dohodkov, s katero razpolagajo strokovne službe, povečali za 15%. Z vsem tem bomo, vsaj tako upam, dosegli trije:

- najmanjši zaslužek za normalno intenzivno delo v rednem delovnem času ne bo manjši kot 900 dinarjev,
- povprečni delavski zaslužek se bodo povzpeli na 1000 do 1150 dinarjev,
- strokovnjake, ki bi pri svojem delu dosegli boljše ali nadpovprečne rezultate, pa bi stimulirali z do 50% mesečnega dodatka na njihovo obračunsko osnovo. S tem bi se strokovnjaki med seboj začeli diferencirati tudi po zaslužkih in ne zgolj po kategorijah delovnih mest.«

IZID MALE ANKETE: »800 DIN — VELIKO PREMALO!«

V tovarni ZMAJ imajo te dni kolektivni dopust. Na svojih delovnih mestih so le vzdrževalci in pa redke delavke, ki opravljajo nujne naloge, oziroma skrbijo za vse tisto, od česar je odvisen nemoten začetek redne proizvodnje takoj po kolektivnem dopustu. Nekatere izmed njih smo povprašali, kaj menijo o minimalnem zaslužku 800 din za redno delo, kot ga priporočajo sindikati, in kaj bi po njihovem mišljenju lahko storil njihov kolektiv, da bi bili zaslužki tudi v povprečju višji. Povedali so:

Anton Jelnikar, strojevodja pri papirlnem stroju, zasluži okoli 1600 din mesečno: »Pri stroju, ki zanj skrbim, nobena delavka ne zasluži manj kot 900 do 1000 dinarjev. Zaslužek za naše razmere ni slab, je pa še zmeraj nizek, če pomislim, da morajo z njim preživljati tudi družine. Plača, če tako rečem, pa bi končno ustrezala, če bi kakorkoli obrzdati naraščanje

O PROBLEMATIKI SLOVENSKE TEKSTILNE INDUSTRIJE

TRDA POT DO 800 DINARJEV

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri Republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije je te dni med drugim obravnaval rezultate poslovanja slovenskih tekstilnih podjetij v minulem letu. Ob tem pa še to, kako bodo slovenska tekstilna podjetja uresničila nedavno sprejete politične cilje in naloge slovenskih sindikatov, še posebej, kako bodo tekstilna podjetja v drugi polovici letos zagotovila zaposlenim najnižje osebne dohodke v višini 800 dinarjev.

Iz analize v 64 delovnih organizacijah tekstilne stroke je mogoče ugotoviti, da je lani tekstilna industrija z enako dinamiko povečevala osnovna sredstva kot slovenska industrija v celoti. Z upoštevanjem investicij, ki so v teku, je tekstilna industrija v primerjavi s slovensko industrijo celo pressegla dinamiko povečanja osnovnih sredstev. K temu je vsekakor pripomoglo povečanje kreditov za osnovna sredstva, ki jih je lani dobila tekstilna industrija. Tako so na primer dolgoročni krediti, dobljeni od bank, povečani v tekstilni industriji kar za 66 odstotkov, v slovenski industriji pa za 8 odstotkov. Z drugimi besedami povedano: v skupnem znesku kreditov za osnovna sredstva, dodeljena industriji, je bila tekstilna industrija predlanskim udeležena z 1,9 odstotka, lani

pa že z 2,9 odstotka. Toda ne glede na izboljšanje kreditiranja pa so omenjeni krediti glede na udeležbo tekstilne industrije v osnovnih sredstvih še vedno preskromni za normalni tempo modernizacije, so ugotavljali člani sveta za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri Republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva.

Bruno Ravnik, predsednik sveta, je ob tem opozoril, da je na primer desetletna amortizacijska doba v tekstilni industriji odločno predolga in velika ovira za modernizacijo razmeroma zelo zastarelega strojnega parka. Kajti ne smemo prezreti dejstva, da tekstilna industrija prav zdaj v svetu glede modernizacije doživlja revolucionarne spremembe. Če bi hotela slovenska tekstilna industrija vsaj za silo slediti razvoju v svetov-

ni tekstilni industriji, potem bi po mnenju Bruna Ravnika in tudi drugih članov sveta, ki so s tem v zvezi sodelovali v razpravi, morala znašati amortizacijska doba največ štiri leta.

Modernizacija slovenske tekstilne industrije pa ni edini njen problem. Morda trenutno še večji problem predstavljajo za slovenska tekstilna podjetja — seveda spet ne za vsa — obratna sredstva, ki jim jih primanjkuje skoraj na vsakem koraku. »Proizvajamo že dovolj in tudi kvalitetno, toda kaj nam vse to pomaga, če blaga ne uspemo prodati na trgu,« je komentiral težave eden izmed članov sveta. Zavaljo tega bi se morala slovenska tekstilna podjetja le bolj potruditi za plasman blaga. Krivde za to, da skladišča s tekstilom ostajajo vse bolj polna, v tem trenutku ne moremo valiti ne na enega ne na drugega. Dejstvo pa je, da bi zlasti trgovska podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo tekstila, lahko vodila glede tega racionalnejšo politiko in pomagala tekstilni industriji. Na drugi strani pa bi se morala tudi tekstilna podjetja potruditi, da bi z najrazličnejšimi komercialnimi prijemi in z zaposlovanjem sposobnih ljudi v komercialnih prodajnih službah ter s povezovanjem s trgovino le uspela prodati več proizvedenega blaga, kot ga prodaja sedaj.

Tretji zelo pereč problem, če ga lahko postavimo na to mesto, pa so osebni dohodki zaposlenih delavcev v tekstilni industriji. Predsednik sveta Bruno Ravnik je navedel vrsto podatkov, kako se trenutno gibljejo osebni dohodki. Zaskrbiljujoče je pri tem dejstvo, da je v slovenskih tekstilnih podjetjih še zmeraj 1.276 delavcev, ki zaslužijo manj kot 700 dinarjev na mesec, 11.500 delavcev je takih, ki zaslužijo med 700 in 800 dinarjev na mesec, 13.400 delavcev zaslužijo med 800 in 900 dinarjev na mesec, 8.000 delavcev zaslužijo med 1.000 in 1.200 dinarjev na mesec in le 2.400 delavcev je, ki zaslužijo na mesec več kot 1.200 dinarjev. Ze bežen pogled na omenjene številke bržčas zgovorno pove, da bodo slovenska tekstilna podjetja glede na razmere, v kakršnih so, zelo težko uresničila enega izmed osnovnih političnih ciljev slovenskih sindikatov, to je, da bi v drugi polovici letos zagotovila zaposle-

nim najmanj 800 dinarjev na mesec. Po mnenju članov sveta je takšnih tekstilnih podjetij v Sloveniji kar blizu 80 odstotkov. Prav tako je veliko vprašanje, če bodo vsa podjetja lahko zagotovila zaposlenim tudi najmanj 300 dinarjev regresa za letni odih, kot tudi narekujejo politični cilji.

Toda vsa omenjena dejstva slovenskih tekstilnih delovnih kolektivov le ne bodo omajala tako, da bi že na začetku vrgli puško v koruzo. Kot smo lahko razbrali iz razprave, so v podjetjih trdno prepričani, da letos vseh omenjenih ciljev iz objektivnih vzrokov res še ne bo mogoče doseči. Trudili pa se bodo, da bi prav z modernizacijo, z večjo prodajo blaga le uspeli tudi v tej gospodarski panogi zagotoviti takšne pogoje gospodarjenja, da bo mogoče v najkrajšem času uresničiti tudi omenjene cilje slovenskih sindikatov.

M. ZIVKOVIC

Ali veste...

... da bo za večjo podporo izvozu, kmetijski proizvodnji in skladi za financiranje izvoza opreme morala NB emitirati 4000 milijonov N-dinarjev. Zahtev za ta sredstva je veliko, tako da ne bo zadovoljen ne tisti, ki bo denar dobil, ne tisti, ki bo ostal prazen rok. Če podrobneje pogledamo, kam bo šlo teh 4000 milijonov, potem vidimo, da se intervencija narodne banke tudi letos ne zmanjšuje, temveč širi in da se pogoji in nameni za kredite predpisujejo iz centra, namesto da bi bilo obratno. Narodna banka praktično prevzema posle, ki bi normalno sodili v pristojnost poslovnih bank, zvezna administracija pa si pridržuje posle in odgovornost narodne banke;

... da je po ugotovitvah gospodarske zbornice Zagreb zagrebško gospodarstvo za 33% rentabilnejše od jugoslovanskega povprečja, produktivnejše pa za 18%. Opremljenost na zaposlenega v industriji pa je manjša celo za 21 odstotkov, medtem ko je več kot 31% sredstev za delo opisanih. Dobre rezultate dosega z nenehnim izčrpavanjem proizvodne zmogljivosti;

inles OKNA
VRATA
POLKNA
PRODAJA
NA
ribnica KREDIT

»Se vam zdi tak zaslužek primeren, mislim vsaj tolikšen, da lahko zagotovi golo ekstenzo vaših ljudi in njihovih družin? Ali in pod kakšnimi pogoji bi lahko bil tudi višji?«

»Ne zamerite, če se bom izognil direktnemu odgovoru! Sodim namreč, da ne gre toliko za vprašanje višine zaslužka, kot za psihološki problem, ker nihče ne želi biti zadnji v kolektivu. Drugič bi po mojem prepričanju morali opredeliti pojem, kaj si sploh zamišljamo pod golo ekstenzo delovnega človeka. Ali je s tem mišljen posameznik, ki bodisi živi sam, pri starših itd., ali pa je s tem mišljen delavec, ki mora preživljati družino. Rečem le to, da je zaslužek 800 dinarjev, za katerega se zavzemajo sindikati, vsekakor prenizek, če naj s tem denarjem nekdo preživlja nezaposleno ženo in še dva otroka. S tem mislim na »statistično družino«, s kakršno operiramo v jugoslovanski praksi.

Glede drugega dela vašega vprašanja samo tole: zaslužki bi lahko bili in v naši tovarni tudi bodo od avgusta dalje precej višji! Prosim pa vas, da se glede podrobnosti naše politike delitve osebnih dohodkov zanimate pri kom drugem,

KLIČEMO TRBOVLJE!

Pri organizaciji letošnjih športnih iger gradbincev je sodelovalo več kot 100 ljudi, ki jih je uspešno vodil Karlo Forte, sicer pomočnik direktorja v Industrijskem biroju Trbovlje. Posebnost letošnjih iger so bila med drugim mlada dekleta — informatorka, oblečene v okusne kroje, bele bluze in temnodruga krila ter z modrimi kapicami.

bovljah zgradili sodobno štiristezno avtomatsko kegljišče, kjer so tekmovali moški. Kegljjišče je zgrajeno v okviru športnega parka SD Rudar. Veljalo je 85 milijonov starih dinarjev, zgradila pa so ga domača podjetja. Med njimi ima za gradnjo največ zaslug trboveljski Rudis. Zavaljo tega je prva častna krogla pripadla tudi njegovemu direktorju tovarišu Milanu Kožuhu. Na »neuradni« otvoritvi pa so nastopili še Lojze Capuder, predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije, Jože Marolt, tajnik slovenskih sindikatov, Karlo Forte, predsednik organizacijskega komiteja SGG-70 in drugi. Najuspešnejši je bil Lojze Capuder, saj je z eno kroglo podri vseh devet kegljev. Bil je zelo zadovoljen.

bincev v avli Delavskega doma v Trbovljah. Zanimanje za to družabno plesno prireditev je bilo izredno. Po grlu je steklo dosti pijače, vendar še vedno v mejah dovoljenosti. Gradbinci so dokazali, da so športniki v pravem pomenu besede.

x x x

Ves potek športnih iger gradbincev je v barvah posnela ekipa ljubljanske televizije, ki jo je vodil Božo Vranesič. Tudi tej ekipi je nagajalo vreme.

x x x

Med tistimi, ki so dodobra izkoristili letošnje športne igre gradbincev, so bili trboveljski gostinci. V lepem hotelu, kjer velja sicer enoposteljna soba 42 dinarjev za noč, je med igrami veljala kar 70 dinarjev. Podobno je bilo tudi s hrano, v restavraciji Delavskega doma običajno velja kosilo 5 dinarjev, malica pa dva dinarja. Med igrami je kosilo veljalo nič manj kot 20 dinarjev.

x x x

Ze po tradiciji so tudi letos, drugega dne iger, organizirali družabni večer slovenskih grad-

x x x

Do pričetka športnih iger slovenskih gradbincev so v Tr-

NAJBOLJŠI: INGRAD, PIONOR, IMP ...

Na letošnjih igrah je sodelovalo blizu 1500 tekmovalcev iz 44 podjetij iz vse Slovenije. Najvišje lovorike so v ekipni uvrstitvi pobrale ekipe iz celjskega Ingrada, novomeškega Pionirja, ljubljanskega Industrijskega montažnega podjetja, Gradisa, Salonita Anhovo itd. Organizacija iger, v rokah prizadevnih športnih delavcev iz Trbovelj, je bila odlična

ribor itd.; mali nogomet: 1. Cementarna, Trbovlje, 2. Slovenija ceste, Ljubljana, 3. Cevo vod, Maribor itd.

Uvrstitve posameznikov — kegljanje — moški: 1. Rudi Tomše, Slovenija ceste Ljubljana 435 kegljev, 2. Jakob Kouče, IBT Trbovlje 340 kegljev itd.; kegljanje — ženske: Justi Mesarič, Konstruktor, Maribor 391 kegljev, 2. Matilda Ščap, Zidar, Kočevje 368 kegljev, 3. Anita Hladnik, Salonit, Anhovo 367 kegljev itd.; streljanje moški: 1. Drago Karlovčec, Stavbar, Maribor, 2. Jelo Murn, Cementarna, Trbovlje, 3. Vinko Zale, Pionir, Novo mesto itd.; streljanje ženske: 1. Martina Bračko, Pionir, Novo mesto, 2. Marica Sangeršek, Gradis, Ljubljana, 3. Anči Andin, Slovenija ceste, Ljubljana itd.; namizni

Salonit, Anhovo, 3. Pomurje, Murska Sobota itd.; odbojka — moški: 1. Salonit, Anhovo, 2. Ingrad, Celje, 3. IMP Ljubljana itd.; odbojka — ženske: 1. Ingrad, Celje, 2. Tehnogradnje, Maribor, 3. Pionir, Novo mesto itd.; kegljanje — moški: 1. Konstruktor, Maribor, 2. Gradis, Ljubljana, 3. Pionir, Novo mesto itd.; kegljanje — ženske: 1. Ingrad, Celje, 2. Konstruktor, Maribor, 3. Gradis Ljubljana itd.; streljanje — moški:

Največ zaslug za to, da so letošnje igre odlično uspele, imajo poleg predsednika organizacijskega komiteja Karla Fortea še: Franc Štoji, podpredsednik, Milan Janežič, podpredsednik, inž. Ciril Urek, tajnik org. komiteja, Ivan Požun, pomočnik tajnika, Radoslav Češnovar, predsednik komisije za propagando, Mirko Krasnik, predsednik tehnične komisije, Tomo Kus, predsednik finančne komisije, Srečko Šparembek, predsednik komisije za prehrano in stanovanja ter drugi.

1. Stavbenik, Maribor, 2. Pionir, Novo mesto, 3. Nigrad, Maribor itd.; streljanje — ženske: 1. Pionir, Novo mesto, 2. Gradis, Ljubljana, 3. Nigrad, Maribor itd.; namizni tenis — moški: 1. IBT Trbovlje, 2. Gradis, Ljubljana, 3. Ingrad, Celje, itd.; namizni tenis — ženske: 1. Ingrad, Celje, 2. Slovenija ceste, Ljubljana, 3. Konstruktor, Ma-

tenis — moški: 1. Zidar, Cevo vod, Maribor, 2. Vozel, IBT, Trbovlje, 3. Tomažič, Salonit, Anhovo itd.; namizni tenis — ženske: 1. Irena Jukič, Ingrad, Celje, 2. Ivka Komljavc, Gradis, Ljubljana, 3. Barbara Dimic, Slovenija ceste, Ljubljana itd. Poročala sta: MILAN ŽIVKOVIČ in ANDREJ ULAGA

O IGRAH SO REKLI:

Nekaterim udeležencem na letošnjih športnih igrah gradbincev smo zastavili enako vprašanje: »Kako ocenjujete letošnje igre? Dobili smo zelo zanimive odgovore:

TONE LAH, IMP Ljubljana: »Na igrah sodelujem že petnajst let in mislim, da se bodo morale ekipe našega podjetja za tovrstna tekmovalna še bolj pripraviti, če bomo hoteli v ekipni razvrstitvi kdaj premagati odlične tekmovalce iz celjskega Ingrada.«

JOZEFA JURCA, IMP Ljubljana: »Igre so odlično organizirane in tako tudi slabo vreme prva dva dni iger ni pokvarilo razpoloženja.«

VERA MASEL, IMP Ljubljana: »Skoda, da me niso pustili nastopiti, saj bi našim dekletom pri kegljanju lahko precej pomagala. Veste, sem še premalo časa v podjetju. Zato upam, da bom prihodnje leto že v ekipi.«

JOZE OZEK, SGP Projekt, Kranj: »V organizaciji iger so v Trbovljah malo preveč zakomplecirali. Ne vem zakaj od nastopajočih zahtevajo komaj 8 dni stara zdravniška potrdila.«

INŽ. FLORJAN MARKIČ, Salonit, Anhovo: »Všeč mi je tu v Trbovljah. Domačini so se res potrudili in nas presenečili z odlično organizacijo. Ves čas iger smo se počutili, kot bi bili doma.«

MIRKO BIZJAK, Trbovlje: »Skoda, da nam ga je vreme zagodilo. Vložili smo namreč veliko truda, da bi izpeljali tudi parado vseh udeležencev po ulicah Trbovelj. Tako pa je bila otvoritev iger manj slovesna.«

JANEZ HAMBROZ, predsednik komisije za šport in rekreacijo pri republiškem odboru sindikata gradbenih delavcev Slovenije: »Igre so

v organizacijskem in tekmovalnem pomenu zelo uspele. Za vse to se moramo najprej zahvaliti domačinom, ki so z novimi prijemi v organizaciji pripeljali naše tekmovalce na takšen nivo, ki ga lahko srečamo kjerkoli v tujini in doma na velikih športnih prireditvah. Če pa bi nam bilo še vreme naklonjeno, potem sem prepričan, da bi bilo početje vseh nas v Trbovljah še boljše.«

INŽ. MAKS MEGUSAR, član čast-

nega razsodišča SIG: »Prijetno sem bil presenečen nad organizacijo, ki je bila izpeljana do vseh podrobnosti in s številnimi novostmi, ki jih na prejšnjih igrah nismo bili vajeni. Naj omenim samo mlade informatorka, potem propagandno komisijo, press center, obdelava rezultatov na IBM računalniku in podobno. Pa ne samo to. Vse Zasavje je tri dni živelo z nami — gradbinci. To pa je še poseben uspeh letošnjih jubilejnih iger.«

ŽRTVAM ORJUNE

V počastitev jubilejnih športnih iger gradbincev je bila v Delavskem domu v Trbovljah tudi svečana seja predsedstva Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev. Med drugim so na tej seji sprejeli zelo pomemben sklep:

Predsedstvo republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije pozdravlja in podpira pobudo organizacijskega odbora SIG-70 in plenuma občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah, da naj slovenski gradbeniki pomagajo pri uresničitvi predlaganega načrta za ureditev in obnovo zgodovinskih spomenikov na Cebinah in v Trbovljah. Predsedstvo republiškega odbora priporoča vsem delovnim kolektivom v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala, da na primeren način podpro zamisel o obnovi zgodovinskih spomenikov, to je hiše in okolice na Cebinah, kjer je bil ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije, ureditev spomenika žrtvam Orjune v Trbovljah in revirskega muzeja NOB. Medobčinski odbor sindikata gradbenih delavcev za Zasavje pa naj se vključi v konkreten program ureditve in obnove omenjenih zgodovinskih spomenikov in prevzame organizacijo sodelovanja gradbenikov v tej akciji.

IZREDNA PRILOŽNOST!

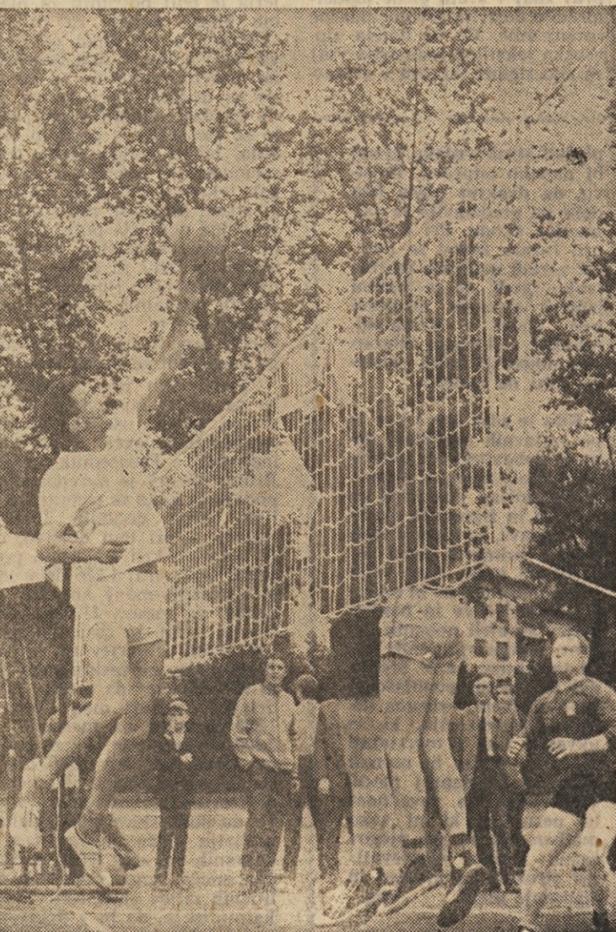
volan ljubljana
kersnikova 6

vam nudi vozila NSU za dinarska in devizna sredstva

- NSU — 1200 C — 7.152 DM ali 26.950.— N-din — fco Sarajevo Rok dobave pri deviznem vplačilu — promptno, pri dinarskem 30—60 dni
- NSU — 1000 C — 6.476 DM ali 24.400.— N-din — fco Sarajevo Rok dobave pri deviznem vplačilu 30—45 dni, pri dinarskem 90—120 dni

Ne zamudite te priložnosti, ker je količina vozil omejena.

Vse informacije o nakupu dobite v našem prodajnem oddelku Ljubljana, Kersnikova 6, telefon 311-734.

Ob 25-letnici Elektre

Športniki elektrogospodarstva Slovenije imajo za seboj zavidanja vredno tradicijo. Posebno glede kontinuiranega dela kot tudi organizacije letnih in zimskih športnih iger.

Njihove letne športne igre, letošnje so bile že petnajste zapovrstjo, so že davno prerasle zgolj športno srečanje saj bolj predstavljajo pregled redne športne dejavnosti oziroma delček široko zasnovanega dela na področju aktivnega oddiha zaposlenih.

Prve letne športne igre so organizirali delavci elektrogospodarstva Slovenije že junija leta 1956 v Ljubljani. Na igrah je sodelovalo 19 delovnih organizacij, ki so poslale v boj za odličja več kot 200 tekmovalcev. To, prvo srečanje športnikov elektrogospodarstva Slovenije na republiški ravni, je sovpadalo tudi s proslavo 10. letnice obstoja »Elektre«, zveze sindikalnih športnih aktivov.

Torej, letošnje leto ne predstavlja za delavce elektrogospodarstva Slovenije le petnajst let letnih športnih iger, temveč obenem tudi 25. letnico obstoja združenja sindikalnih športnih aktivov elektrogospodarskih in elektroindustrijskih podjetij Slovenije.

Namen združenja, znanega pod imenom »Elektra«, je bil že od vsega začetka vključevanje delavcev v zdravo športno dejavnost. In če se danes ozremo nazaj, če pogledamo prehojeno pot »Elektre«, poleg moramo zapisati, da je združenje svojo nalogo več kot dobro izpolnilo. Uspešno je skrbelo za redno športno dejavnost svojih članov, uspešno je prirejalo sindikalna

športna srečanja na republiški ravni.

In še kratek skok nazaj, v leta, ki pomenijo za športnike elektrogospodarstva Slovenije, že zgodovino:

Ce je na prvih igrah sodelovalo 19 sindikalnih organizacij, se je drugih, ki so bile v Novi Gorici, udeležilo kar 35 kolektivov iz vse Slovenije s 503 tekmovalci! Število udeležencev je bilo kljub tej visoki številki naslednje leto spet večje. V Mariboru, na tretjih letnih igrah, je nastopilo 371 delavcev, leto dni pozneje v Kranju pa že 783!

Po številu udeležencev so bile rekordne jubilejne pete letne športne igre, ki so bile v Celju meseca julija pred desetimi leti. Športne manifestacije se je namreč udeležilo blizu 1000 delavcev — športnikov, ki so zastopali 37 delovnih organizacij. Od takrat dalje, pa do minulega leta, je prihajalo na igre približno 600 tekmovalcev, letos pa je število udeležencev znova poskočilo, saj se je iger v Medvodah udeležilo več kot 700 športnikov.

Res je, številke niso kdove kako pomembne, pa vendar povedo marsikaj. Med drugim na primer to, da športno življenje ljudi, ki delajo v elektrogospodarstvu, ni le stvar posameznikov, temveč del vsakdanjosti, del življenja tako rekoč vseh zaposlenih na tem področju. Dalje: kdor znova in znova, vsa leta zapovrstjo, vloga toliko truda pa tudi sredstev v organizacijo zares množičnih letnih in zimskih športnih iger, dobro ve oziroma pravilno vrednoti športno rekreacijo zaposlenih.

In ne navsezadnje: vsakoletna množična športna srečanja delavcev, ki so zaposleni v elektrogospodarstvu Slovenije, predstavljajo za vse, tako za aktivne športnike kot one, ki še vedno stoje ob strani, stimulacijo za delo na tem področju neprecenljive vrednosti.

Ob tem seveda ne moremo mimo tega, da predstavljajo tako letne kot zimske igre redko, vendar dragoceno tovariško srečanje delavcev, ki so preko leta razkropljeni po različnih delovnih mestih, pa vendar delajo vsi za isto stvar, za iste cilje. Igre torej po eni strani bogatijo športno dejavnost sindikalnih organizacij in s tem seveda poslabšajo in plemenitijo odnose vseh, ki delajo v elektrogospodarstvu.

In v tem je vrednota teh tradicionalnih športnih srečanj. V tem je odgovor na vprašanje, zakaj se sredstva, vložena v organizacijo iger, ki so vse prej kot skromna, vselej tako dobro obrestujejo...

A. ULAGA

KOŠARKARSKI TURNIR V MEDVODAH

Na igrišču TVD Partizan Medvode je bil v počastitev 40-letnice medvoške godbe na pihalah košarkarski turnir sindikalnih moštev medvoških kolektivov. Med štirimi sodelujočimi ekipami je najboljšo igro prikazala ekipa Celuloze Medvode, ki je zaslužno osvojila prvo mesto in prehodni pokal. Najboljši strelca je bil član Celuloze Gašperin.

P. R.

VELESALOM NA VRŠIČU

Sindikalna organizacija tovarne Celuloze Medvode je na Vršiču priredila tekmovanje v veleslalomu, katerega se je udeležilo več kot 30 tekmovalcev in tekmovalk. Prehodni pokal je osvojila druga vrsta Partizana Medvode.

Rezultati: moški: 1. Rožnik Zvonko; 2. Novak Toni (oba Partizan II); 3. Pirkmajer (Papirnica Vevče).

Ženske: 1. Tome Nuška; 2. Dolinar Karmen (obe Partizan); 3. Košenina Anica (Donit).

(-fr)

TŽV PRVAK V STRELJANJU

Na občinskem sindikalnem tekmovanju v streljanju z zračno puško je nastopilo 12 moških in 4 ženske ekipe. Tekmovanje je organizirala strelska družina TŽV B. Kidrič na svojem stre-

lišču, strelci so imeli 60, strelke pa 30 strelcev. Med ekipami je zmagala ekipa TŽV B. Kidrič z 2611 krogi pred gradb. podjetjem Stavbar 2545 krogi. Tretji so bili strelci Tovarne dušika Ruše z 2540 krogi, TŽV B. Kidrič II je bil četrti z 2402, peti pa LM Maribor z 2397 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Senekar Drago, TŽV B. Kidrič, s 544 krogi, drugi Zemljčič Marjan, B. Kidrič, s 529 krogi in tretji Planinc Albert, Stavbar, s 523 krogi.

Med ženskami ekipno je zmagala TŽV B. Kidrič s 688 krogi pred Nigradom s 647 krogi in tovarno dušika Ruše s 590 krogi. Med posameznicami je bila najboljša Lorber Stefka, TŽV B. Kidrič, s 245 krogi pred Zenko Berto, Nigrad, s 223 krogi in Prelec Anica, B. Kidrič, s 222 krogi.

R. J.

T. Goršič

IGRE V SLOVENSKI BISTRICI

Letošnje občinske sindikalne športne igre so tako po udeležbi kakor tudi po kvaliteti presegle vse dosedanje. Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu je v tem letu uvedla v tekmovanje nekatere novosti, ki so se ob zaključku pokazale kot zelo uspešne.

Osnovna naloga komisije je bila in ostaja tudi nadalje množičnost in kvaliteta. V ta namen je letos razširila čas tekmovanj. Navedeni dejavniki, kakor tudi povečanje tekmovalnih disciplin od pet v preteklem letu, na devet v letošnjem, so bili vzrok, da je bila v letošnjem letu udeležba mnogo večja. Tudi sprememba v sami organizaciji in izvedbi tekmovanj je pokazala velike prednosti v primerjavi s preteklimi, centraliziranimi športnimi igrami.

V. HORVAT

SKROMNA UDELEŽBA

Letošnjega mariborskega občinskega tekmovanja v odbojki se je udeležilo 7 ekip, kar je izredno malo, če pomislimo, da je na področju občine Maribor več kot 260 delovnih organizacij.

Za prvo mesto je bila ogrožena borba med TŽV B. Kidrič in TAM. Igralci TŽV so TAM premagali z 2:1 in zasedli prvo mesto. Drugi je TAM, tretji SC IK. ObSS Maribor je prve tri ekipe nagradil z dresi in žogami. Tekmovanje je organizirala služba za rekreacijo.

Za zaključek letošnje spomladanske sezone je sindikalna ekipa TAM igrala prijateljsko sre-

čanje s tovarno strojev iz Andrieta v nogometu in rokometu. V nogometu sta se moštvi razšli z neodločenim rezultatom 1:1, v rokometu pa so TAM zaslužno zmagali z visokim rezultatom 21:14. V septembru bo povratno srečanje v Gradcu.

J. R.

V CELJU 40 STRELSKIH EKIP

Na sindikalnem prvenstvu v streljanju z zračno puško v okviru sindikalnih športnih iger je nastopilo 21 članskih ekip, 12 ekip starejših članov in 7 ženskih ekip. Skupno je nastopilo 176 tekmovalcev. Ves popoldan je bil na strelišču na Gričku pravi živ-zav. Občinski strelski odbor je tekmovanje odlično organiziral.

Rezultati: Člani (6 tekmovalcev): 1. EMO 991, 2. Savinja 930, 3. Zelezarna 922, 4. Libela 899, 5. Kovinotehna 881, 6. Ingrad 878, 7. Toper 853, itd.

Starejši člani (3 tek.): 1. EMO 506, 2. Zelezarna 457, 3. Ingrad 547, 4. Avto Celje 436, 5. Klima 414, itd.

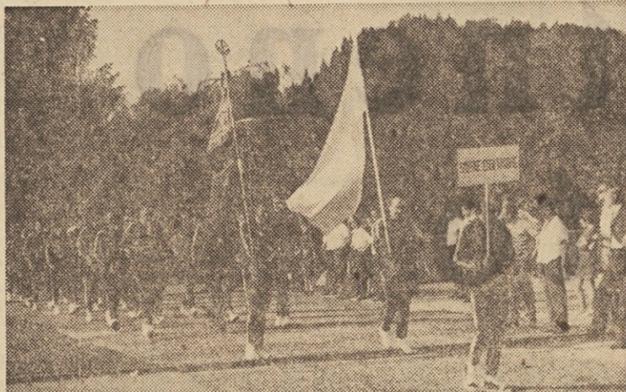
Članice (3 tek.): 1. Zelezarna 441, 2. Kovinotehna 436, 3. Ingrad 401, 4. Toper I, 398, 5. Toper II, 315, 6. Prosveta 243, 7. Cetiš 92.

Najboljši posamezniki pri članih: 1. Štrajher Jože (EMO) 180, 2. Jager Tone (Libela) 172, 3. Vanovšek Viki (EMO) 172, 4. Jeram Jože (PTT) 170.

Članice: 1. Zelj Majda (Kovinotehna) 169, 2. Dobovčnik Hedda (Toper) 166, 3. Malec Olga (Zelezarna) 158 itd.

Pred dnevi je bilo končano tudi tekmovanje žensk v od-

XV. jubilejne športne igre elektrogospodarstva Slovenije

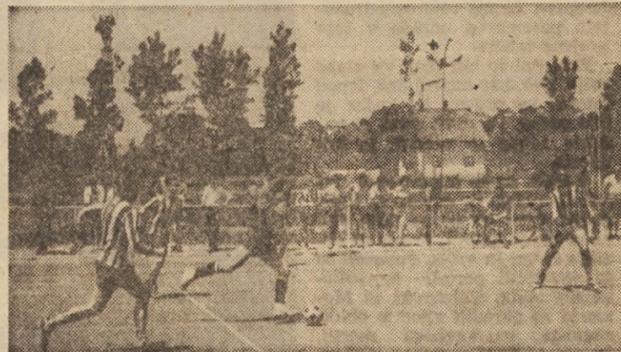
Zveza sindikalnih športnih aktivov »Elektra« je priredila konec minulega meseca v Medvodah XV. jubilejne letne športne igre elektrogospodarstva Slovenije. Na veliki manifestaciji, ki je bila izvrstno organizirana, je sodelovalo kar 15 sindikalnih športnih aktivov z več kot 700 nastopajočimi. Jubilejne igre so se pričele s povorko v HE Medvode in slovesnostjo v medvoškem športnem parku. Takoj za tem je bila na dnevnem redu borba za čim večje število točk

Organizatorji jubilejnih športnih iger elektrogospodarstva Slovenije so se na moč potrudili, da bi bila velika prireditev kar najbolj pestra. V povorki smo med drugim videli tudi zbrane narodne noše

Boj za točke je bil trd. Sodelujoče ekipe so se namreč pripravljale na pomembno srečanje mesece in mesece, zato ni bilo lahko zmagati. V odbojki so bile najuspešnejše predstavnice Elektro Gorica

Posebno razburljiva srečanja so bila v malem nogometu, ki so privabila precejšnje število gledalcev. Ker je bilo vreme naklonjeno igram, nastopajoči pa so pokazali presenetljivo veliko znanja, so bile tekme v malem nogometu zares zanimive. Najuspešnejši v tej disciplini so bili predstavniki Elektro Ljubljana A (I.) in TE Trbovlje I (II.)

Jubilejne igre elektrogospodarstva sta z zanimanjem spremljala tudi Rudolf Kern (levo), velik športnik in veteran na zimskih in letnih igrah elektrogospodarstva Slovenije, ter Milan Batič (desno), vodja HE Medvode in to pot predsednik prireditvenega odbora

● KAMNIK

/SINDIKALNE ŠPORTNE IGRE

Občinski sindikalni svet Kamnik je v letošnjem letu organiziral športne igre, ki naj bi omogočile delovnemu človeku, poleg vsakodnevnih borb za produktivnost tudi merjenje sili na športnem polju.

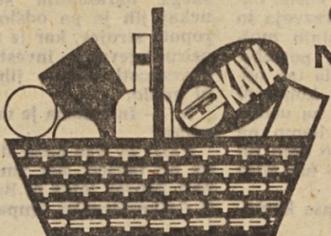
Poleg zimskih športnih iger, o katerih smo že poročali, je bilo v preteklem mesecu v okviru letnih športnih iger šahovsko tekmovanje za člane kamniških sindikatov. Najboljši vitez letnih figur so bili tudi v letošnjem letu igralci ekipe »Stol«, ki so osvojili prehodni pokal ObSS v trajno last (po treh zaporednih osvojitvah pokala). Nasploh je v tovarni »Stol« šah zelo priljubljen in iz tega verjetno izhaja tudi kvaliteta, ki se je pokazala na republiškem prvenstvu že v lanskem letu.

V okviru letnih sindikalnih športnih iger se odvija strelsko tekmovanje osnovnih organizacij sindikata. Tudi strelci tekmujejo za prehodni pokal ObSS. Organizacijo tekmovanja pa je prevzela sindikalna organizacija Tovarne usnja.

V povezavi z nogometnim klubom je za poživitev rekreacijskega udejstvovanja delovnih ljudi, ustanovljena občinska sindikalna liga v nogometu. V tej ligi sodelujejo ekipe delovnih organizacij in ustanov. Potrebno opremo je dal na voljo NK Kamnik. Poskrbel je tudi za sodnike in organizacijo tekmovanj. Propozicije predvidevajo, da so ekipe lahko sestavljene tudi iz igralcev iz več delovnih organizacij. Tudi nogometaši se bodo borili za prehodni pokal ObSS.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti na tekmovanje v odbojki, ki bodo v sodelovanju z organizacijo priredili tudi tekmovanja v odbojki bodo letos prvič pod okriljem sindikalnih športnih iger.

— J. Maleč

OB NAKUPU
NE POZABITE

MARKET

SUPERMARKET

5. ZLET BRATSTVA IN ENOTNOSTI TABORNIKOV

Platneno mesto pod Stolom

Povsod okrog Bleda jih srečuješ. Po dva, po tri, ali pa cele skupine. Eni si ogledujejo okolico jezera, drugi se ne zmejnijo za ceste in poti. S kompasom v roki hitijo v določeno smer. Vsak domačin ve, da so se taborniki iz vse Jugoslavije zbrali na 5. zletu bratstva in enotnosti tabornikov. V petek 2. julija, so dvignili svojo zastavo, ki bo plapolala deset dni.

Zlet tabornikov je letos še bolj slovesen, saj praznujemo 25-letnico osvoboditve. Oni pa, taborniki, dvajset let, od kar so ustanovili svojo organizacijo. Za uspehe v teh letih obstoja, saj so postali iz skromne družbe ljubiteljev narave, najštevilnejša športna organizacija v državi, jih je tovariš Tito odlikoval z redom zaslug za bratstvo in enotnost z zlatimi žarki.

Okrog 7000 jih je prišlo. Postavili so več kot 3000 šotorov. Njihovo platneno mesto se razteza od Save do glavne ceste na Jesenice. Gruče šotorov združujejo posamezne odrede v lepo urejene tabore.

Prve dni so bili prav vsi slabe volje. Dež, kar naprej dež. Izpod šotorov so prilezli le, kadar je bilo nujno. Po dveh dneh je posijalo sonce in oživel so kot čebele.

Začela so se tekmovanja, izleti in obiski k sosedom. Vsak prosti trenutek pa so izkoristili za urejanje tabora. Zrasla so obzidja iz vej in vrvic. Pokazali so se »mogočni portali« najrazličnejših oblik. Taborniki iz Mostarja so naredili vhod v obliki znanega mostarskega mostu, drugje je vhod podoben vratom trdnjave. Postavili so tudi svoje oglasne deske. Videl si lahko prave vitrine s steklom, do obvestil, napisanih na lubje. Skoraj vsak šotor ima svojo značilnost: staro korenino, iz kamenčkov narejen grb ali pa totem, obešen na hlod.

Čudna izjema so bili taborniki iz Beograda. Tabor, kot bi vanj treščila bomba. Šotorsko platno, blazine, škatle s hrano, obleka, vse se je sušilo po travi. Zraven pa skupina prav dobro razpoloženih fantov s kitaro.

»Veste, del opreme še ni pri-

šel iz Beograda. Šotor pa nam je podrl veter. Čakamo. Vsak dan hodimo na železniško postajo spraševat, Morda pride jutri.

signalizacije, do orientacijskega pohoda.

FOTO IN TEKST
ANDREJ AGNIC

Najmlajši slovenski taborniki »Medvedki« in »Čebelice« so se utaborili v šoli v Poljčah. Njihov program je bil še bolj pester, in bogat kot program starejših. Tam imajo tudi najmlajšega tabornika na zletu. »Ima izkaznico in plačuje članarino,« je povedala mamica 8 in pol meseca starega Robija Pančurja

Potem boste videli, kakšen tabor bomo imeli.

S soncem so se posušili mokri šotori in obleka in začelo se je tudi tekmovanje v taboriški veščinah. Od postavljanja šotorov,

Platneno mesto je bilo prve dni bolj izumrlo. Dež ni dovolil sprehodov in tekmovanj. Blatne steze so zadrževale tabornike kar pod streho. Zvoki kitar in tranzistorjev so izdajali navzočnost prebivalcev platnena mesta

Mostarci so svoja obvestila pisali kar na lubje. Radovednežev in kritičnih sodnikov je bilo vedno dovolj

»Počakajte, grem po harmoniko.« Potem pa so mladi Makedonci zopet zaigrali in zapeli.

Naš turizem

(Vsaka podobnost z umaškim je nenamerna)

Novinar: — Dovolite, če bi bili tako prijazni in bi na začetku glavne turistične sezone, na pragu tako imenovanih pasjih dni za naše bralce...

Predsednik turističnega društva: — Rad, zelo rad! Pasje pa kar izpustite! Izvolite!

N: — Kot rečeno, kakšne so vaše prognoze?

PTD: — Storili smo vse, kar je bilo v naših močeh in smo dobro pripravljani.

N: — Kaj ste storili?

PTD: — Odprli smo tri avtocampe, določili takse, hkrati pa s prometnimi znaki zaprli vse lokalne ceste do morja. Dovoljeno je le organizirano stacioniranje.

N: — Kakor sem videl, so campji prazni, na vseh koncih in krajih obale pa polno tujih

registracij...

PTD: — Ja, res je. Zato pa bomo bistveno okrepili našo inšpekcijsko službo. Tudi pobiranje turističnih taks je že v polnem razmahu.

N: — Slišal sem, da jih pobirate tudi od lastnikov počitniških hišic, čeprav že plačujejo davek od svojih zgradb in še davek od dohodka, če koga prenočijo. Je to res?

PTD: — Ja, res! Veste, občina je šele v fazi razvoja in ima razen potencialnih možnosti tudi velike potrebe. Skupščina je sprejela tak odlok, kaj morem. Če komu ni prav, naj se pritoži na ustavno sodišče, potem bomo pa videli. Morda jim bo dalo tudi prav, ampak kdo naj zdaj to ve!?

N: — Kako, da vaše komu-

nalno podjetje pošilja naokrog račune za odvoz smeti, ko pa smeti sploh ne odvažajo?

PTD: — Ja, tudi komunalno je šele v fazi razvoja.

N: — Dovolite, prosim, še eno vprašanje: kako, da je vaše naselje v začetku julija prazno?

PTD: Nekaj skupin ni prišlo zaradi nujne korekcije cen, ki je bila posledica sezonskega naraščanja stroškov, nekaj jih je pa odšlo zaradi ropota strojev, kar je rezultat neizpolnjevanja investicijskih obveznosti. Veliko jih pa še ni prišlo.

N: — In kakšna je vaša prognoza?

PTD: — Vse kaže, da priliv ne bo takšen, kot smo računali, čeprav letos ni Suez ni ti Češkoslovaške, ampak so le

notranji objektivni pogoji. Vendar pa upamo, da nam bo ob finačni disciplini in kontroli turistov ter z njihovim stacioniranjem v campih uspelo sanirati situacijo in da bomo zadovoljivo rešili naše proračunske potrebe.

N: — Hvala lepa, tovariš predsednik!

VINKO BLATNIK

**pohištvo
in oprema
za vaš dom**

lesnina

centrala ljubljana titova 51

**PODOBE
NAŠEGA
ČASA**